

ΟΡΟΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ (ΕUI) – ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων της
Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας (ΕUI) και των
καινοτόμων δράσεων (ΕUI-ΙΑ)
31/05/2023 – 05/10/2023

31/05/2023

Co-funded by
the European Union

Πίνακας περιεχομένων

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2.	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΠΟΙΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΟΥΝ ΑΙΤΗΣΗ	4
2.1	ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	5
2.2	ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	6
2.3	ΤΡΙΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ.....	7
2.4	ΚΟΙΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	8
3.	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΕΥΙ-ΙΑ	9
3.1	ΠΡΑΣΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΕΩΝ	10
	ΓΕΝΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «ΠΡΑΣΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΕΩΝ».....	10
	ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	12
	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	13
	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ.....	14
	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΡΟΩΝ	15
3.2	ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	17
	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ».....	17
	ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	19
	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	20
	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ.....	21
	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΡΟΩΝ	21
3.3	ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΛΕΝΤΩΝ ΣΕ ΠΟΛΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΡΡΙΚΝΩΝΟΝΤΑΙ.....	23
	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΛΕΝΤΩΝ ΣΕ ΠΟΛΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΡΡΙΚΝΩΝΟΝΤΑΙ».....	23
	ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	24
	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	26
	ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ.....	28
	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΡΟΩΝ	29
4.	ΦΑΣΕΙΣ ΈΡΓΟΥ.....	31
5.	ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	32
6.	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΈΡΓΟΥ	33
6.1	ΣΥΜΠΡΑΞΗ	33
6.2	ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΈΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	38
6.3	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ	39
6.4	ΜΕΤΑΦΟΡΑ.....	40
6.5	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	42
7.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ.....	43

8.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	45
8.1	Έλεγχος επιλεξιμότητας	45
8.2	Στρατηγική αξιολόγηση.....	47
8.3	Επιχειρησιακή αξιολόγηση	48
8.4	Σύστημα βαθμολόγησης της αξιολόγησης.....	48
8.5	Κριτήρια αποκλεισμού για τους αιτούντες επιχορήγηση.....	49
9.	Φάση Έναρξης και Σύναψη Συμβάσεων.....	50
10.	Πώς να λάβετε βοήθεια.....	51
11.	Βασικές Ημερομηνίες	52

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η νομοθετική δέσμη για την πολιτική συνοχής για την περίοδο 2021-2027 περιλαμβάνει τη θέσπιση της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας (που ορίζεται στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής¹ - κανονισμός ΕΤΠΑ/ΤΣ) – ένα μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, **διάδοχο της πρωτοβουλίας αστικών καινοτόμων δράσεων που υλοποιήθηκαν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020**. Η καινοτομία αυτή πρωτοβουλία αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο για την υποστήριξη πόλεων κάθε μεγέθους, την ανάπτυξη ικανοτήτων και γνώσεων, την υποστήριξη της καινοτομίας και την ανάπτυξη μεταβιβάσιμων και επεκτάσιμων καινοτόμων λύσεων στις αστικές προκλήσεις που έχουν σημασία για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Απώτερος στόχος είναι να εμπνεύσει τη χρήση των βασικών προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής σε αστικές περιοχές με δοκιμασμένες καινοτομίες, ιδίως εκείνων που λαμβάνουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) σε ειδικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού ΕΤΠΑ/ΤΣ², και να ενισχύσει τις δυνατότητες καινοτομίας των πόλεων ως δικαιούχων ή διαμεσολαβητών στη διαχείριση των ταμείων αυτών.

Ένας από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας (ΕUI), και ιδίως της δέσμης καινοτόμων δράσεων (ΕUI-IA), είναι να συνεχίσει να στηρίζει την πρωτοβουλία για τις αστικές καινοτόμες δράσεις, **παρέχοντας στις αστικές αρχές σε ολόκληρη την Ευρώπη χώρο και πόρους για τον εντοπισμό και τον πειραματισμό (μέσω πιλοτικών έργων) νέων καινοτόμων απαντήσεων στις αλληλένδετες και σύνθετες τοπικές προκλήσεις που σχετίζονται με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη**. Μέσω της ΕUI-IA, οι αστικές αρχές θα έχουν τη δυνατότητα να δοκιμάσουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν στην πράξη νέες και αναπόδεικτες λύσεις και τον τρόπο με τον οποίο ανταποκρίνονται στην πολυπλοκότητα της πραγματικής ζωής. Οι διαδικασίες και τα αποτελέσματα του πειραματισμού θα ακολουθούνται από πόλεις εταίρους από άλλες χώρες (εταίροι μεταφοράς) προκειμένου να υποστηριχθεί και να ενισχυθεί η δυνατότητα μεταφοράς και η δυνατότητα αναπαραγωγής των δοκιμασμένων καινοτόμων λύσεων σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι αστικές αρχές θα πρέπει να αξιοποιήσουν την ευκαιρία που προσφέρει η ΕUI-IA για να δοκιμάσουν καινοτόμες προσεγγίσεις και μεθόδους εργασίας εκτός του πεδίου εφαρμογής των «κανονικών έργων»(που θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από «παραδοσιακές» πηγές χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των βασικών προγραμμάτων του ΕΤΠΑ). Η ΕUI-IA επιτρέπει στις πόλεις να μετατρέψουν φιλόδοξες και δημιουργικές ιδέες σε πρωτότυπα που μπορούν να δοκιμαστούν σε πραγματικά αστικά περιβάλλοντα. Με άλλα λόγια, η ΕUI-IA στηρίζει πιλοτικά έργα που είναι πολύ

¹Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021R1058>. Οι ειδικοί στοχοθετημένοι σκοποί του ΕΤΠΑ θα καθορίζονται σε κάθε επιμέρους Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία – Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για καινοτόμες δράσεις.

²Οπ.π.

επικίνδυνα για να χρηματοδοτηθούν από παραδοσιακές πηγές χρηματοδότησης, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ιδιαίτερα καινοτόμα και πειραματικά.

Τα έργα EUI-IA επιλέγονται μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για ένα ή περισσότερα θέματα που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ο συνολικός προϋπολογισμός ΕΤΠΑ της EUI ανέρχεται σε 450 εκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων το 75 % προορίζεται για τη στήριξη της δέσμης EUI-IA. Κάθε έργο μπορεί να λάβει συγχρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ έως και 5 εκατομμύρια ΕΥΡΩ, και η υλοποίηση του έργου θα πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός μέγιστης περιόδου 3,5 ετών.

Η EUI τελεί υπό τη διαχείριση της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής και Αστικής Πολιτικής (ΓΔ REGIO) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέσω έμμεσης διαχείρισης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ορίσει την περιφέρεια Hauts-de-France (Γαλλία) ως εντεταλμένη οντότητα για την υλοποίηση της EUI. Η μόνιμη Γραμματεία της EUI δημιουργήθηκε για να επικουρεί την εντεταλμένη οντότητα και να διασφαλίζει την καθημερινή διαχείριση της EUI.

Με τους παρόντες όρους αναφοράς, η εντεταλμένη οντότητα καλεί τις επιλέξιμες αρχές να υποβάλουν προτάσεις έργων στο πλαίσιο της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA. Για την παρούσα πρόσκληση υποβολής προτάσεων διατίθεται ενδεικτικός προϋπολογισμός ύψους 120 εκατομμυρίων ευρώ από το ΕΤΠΑ.

Το παρόν έγγραφο καθορίζει τις απαιτήσεις και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για την δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων EUI-IA. Θα πρέπει να μελετηθεί σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA, το έγγραφο εργασίας του εντύπου της αίτησης για την ευγενική παραχώρηση και άλλα έγγραφα που δημοσιεύονται στον ιστότοπο της EUI σχετικά με την πρόσκληση.

2. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΑΡΧΕΣ – ΠΟΙΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΟΥΝ ΑΙΤΗΣΗ

Οι ακόλουθες αρχές μπορούν να υποβάλουν αίτηση στήριξης για την ανάληψη της EUI-IA:

- **Πρώτη κατηγορία:** Κάθε αστική αρχή μιας τοπικής διοικητικής μονάδας που ορίζεται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο (που αντιστοιχεί στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή στον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA της Eurostat) που περιλαμβάνει τουλάχιστον 50 000 κατοίκους.
- **Δεύτερη κατηγορία:** Ένωση ή σύνολο αστικών αρχών με νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού που αποτελείται από τοπικές διοικητικές μονάδες, όπου η πλειονότητα (τουλάχιστον το 51 %) των κατοίκων ζει σε τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια (που

αντιστοιχούν στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή στον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA) και όπου το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού είναι τουλάχιστον 50 000 κάτοικοι.

- **Τρίτη κατηγορία:** Ένωση ή σύνολο αστικών αρχών που δεν διέπονται από νομικό καθεστώς οργανωμένων οικισμών όπου όλες οι εμπλεκόμενες αστικές αρχές (κύρια αστική αρχή και συνδεδεμένες αστικές αρχές) αποτελούν τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια (που αντιστοιχούν στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή στον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA) και όπου το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού (κύρια αστική αρχή και συνδεδεμένες αστικές αρχές) είναι τουλάχιστον 50 000 κάτοικοι.

Μόνο οι επιλέξιμες αστικές αρχές, όπως ορίζονται ανωτέρω, μπορούν να υποβάλουν έντυπο αίτησης στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA.

Ο ορισμός των τοπικών διοικητικών μονάδων καθώς και η ταξινόμηση ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης και τα στοιχεία για τον αριθμό των κατοίκων βασίζονται σε πληροφορίες που παρέχονται στον πίνακα αντιστοιχίας EUI-IA ("EUI-IA_Call2_Correspondence_table": https://www.urban-initiative.eu/sites/default/files/2023-05/EUI-IA_Correspondence_table.xlsx). Ο πίνακας αυτός θα χρησιμοποιηθεί ως το κύριο έγγραφο αναφοράς για τον έλεγχο επιλεξιμότητας. Οι αιτούντες καλούνται να ανατρέξουν στον πίνακα αντιστοιχίας για να επαληθεύσουν την επιλεξιμότητά τους και να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τις τοπικές διοικητικές μονάδες που περιλαμβάνονται στα διοικητικά τους σύνορα και τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των κατοίκων. Συνιστάται ιδιαίτερα η διενέργεια αυτοαξιολόγησης επιλεξιμότητας (με βάση τον προαναφερθέντα πίνακα αντιστοιχίας) πριν από τη συμπλήρωση του εντύπου αίτησης. Σε περίπτωση κενών, ασυνεπειών ή αμφιβολιών σχετικά με την ερμηνεία των δεδομένων που περιλαμβάνονται στον πίνακα αντιστοιχίας EUI-IA, συνιστάται στους αιτούντες να επικοινωνήσουν με τη Μόνιμη Γραμματεία πριν από τη συμπλήρωση και την υποβολή του εντύπου αίτησης. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής, η Μόνιμη Γραμματεία θα διενεργεί τον έλεγχο επιλεξιμότητας αποκλειστικά με βάση τις πληροφορίες που συμπληρώνονται στο έντυπο της αίτησης. Σε περιπτώσεις όπου η ιδιότητα του αιτούντος ως επιλέξιμου υποψηφίου είναι αβέβαιη, η Μόνιμη Γραμματεία θα διατηρεί επαφή με όλους τους σχετικούς εταίρους, συμπεριλαμβανομένης της Eurostat, για τον καθορισμό της επιλεξιμότητας.

2.1 ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

- Δήμοι/δημοτικά συμβούλια/περιφέρειες των οποίων τα διοικητικά σύνορα αντιστοιχούν σε μία ενιαία τοπική διοικητική μονάδα. Στην περίπτωση αυτή, η τοπική διοικητική μονάδα ταξινομείται ως πόλη, κωμόπολη και προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης (κωδικός 1 και/ή 2 στον πίνακα αντιστοιχίας – στήλη Βαθμός αστικοποίησης) και έχει τουλάχιστον 50 000 κατοίκους.
- Δήμος/δημοτικά συμβούλια των οποίων τα διοικητικά σύνορα περιλαμβάνουν διάφορες τοπικές διοικητικές μονάδες. Αυτό ισχύει για τους δήμους/δημοτικά συμβούλια στην

Πορτογαλία, την Ιρλανδία, την Ελλάδα, τη Μάλτα και τη Λετονία, όπου ο ορισμός της Eurostat για την τοπική διοικητική μονάδα δεν αντιστοιχεί σε δήμους/δημοτικά συμβούλια αλλά σε υποδημοτικές μονάδες (κοινότητες) ή στατιστικές μονάδες (εκλογικές περιφέρειες). Στην περίπτωση αυτή, ο δήμος/δημοτικό συμβούλιο μπορεί να είναι επιλέξιμος/ο μόνο εάν έχει συνολικά 50 000 κατοίκους και εάν η πλειονότητα (τουλάχιστον το 51 % των κατοίκων) ζει σε τοπικές διοικητικές μονάδες που ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης (κωδικός 1 και/ή 2 στον πίνακα αντιστοιχίας – στήλη Βαθμός αστικοποίησης).

2.2 ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Οργανωμένοι οικισμοί που αποτελούν ένωση/ομάδα αστικών αρχών που πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

- Να έχουν αναγνωριστεί επίσημα ως επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης (διαφορετικό από το περιφερειακό και το επαρχιακό επίπεδο) από το εθνικό δίκαιο με την υποχρέωση των δήμων/δημοτικών συμβουλίων να προσχωρήσουν στην υπερδημοτική οργάνωση (ως εκ τούτου, στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται οι ενώσεις που συγκροτούνται σε εθελοντική βάση, για συγκεκριμένο σκοπό και/ή με περιορισμένη διάρκεια).
- Να συγκροτούνται μόνο από δήμο/δημοτικά συμβούλια (συνεπώς, σε αυτήν την κατηγορία δεν περιλαμβάνονται ενώσεις που περιλαμβάνουν άλλα ιδρύματα όπως πανεπιστήμια, εμπορικά επιμελητήρια κ.λπ.).
- Να διαθέτουν ειδικές αρμοδιότητες, οι οποίες καθορίζονται από το εθνικό δίκαιο, και ανατίθενται από τους εμπλεκόμενους δήμους για τους τομείς πολιτικής που σχετίζονται με το έργο EUI-IA. Οι ενώσεις καλούνται να παράσχουν ακριβή αναφορά στο εθνικό νομικό πλαίσιο. Οι οργανωμένοι οικισμοί έχουν αποκλειστικές αρμοδιότητες για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση σε τομείς πολιτικής που σχετίζονται με το έργο EUI-IA.
- Να έχουν ειδική πολιτική (με έμμεση εκπροσώπηση των εμπλεκόμενων δήμων) και διοικητική (ειδικό προσωπικό) δομή.

Παραδείγματα επιλέξιμων οργανωμένων οικισμών στο πλαίσιο της EUI-IA είναι τα εξής:

- Γαλλία: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération, Etablissements Publics Territoriaux (EPT) και Communautés de Communes.
- Ιταλία: Μόνο η Città Metropolitana και η Unione di Comuni. Επισημαίνεται ότι η Consorzi, η GruppidiAzioneLocale (GAL), η Convenzione dei Comuni ή οποιοσδήποτε άλλος οργανωμένος οικισμός που δεν θεωρείται τοπική αυτοδιοίκηση από την ιταλική εθνική νομοθεσία (TestoUnicodegliEntiLocali) δεν είναι επιλέξιμοι.

- Γερμανία: Landkreis.
- Ισπανία: Mancomunidades και Area Metropolitana Barcelona. Επισημαίνεται ότι οι «Diputaciones provinciales» (επαρχιακές κυβερνήσεις) θεωρούνται επαρχιακά όργανα και, ως εκ τούτου, δεν αναγνωρίζονται ως επιλέξιμοι οργανωμένοι οικισμοί.
- Πορτογαλία: Comunidades Intermunicipais (CIMS).

Ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ), του οποίου οι συμπράξεις αποτελούνται μόνο από αστικές αρχές (όπως ορίζονται ανωτέρω) και με ειδικές αρμοδιότητες για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικής αναφορικά με την πρόσκληση υποβολής προτάσεων EUI-IA, θεωρούνται οργανωμένοι οικισμοί και, ως εκ τούτου, μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο πλαίσιο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων EUI-IA ως κύριες ή συνδεδεμένες αστικές αρχές. Οι ΕΟΕΣ των οποίων οι συμπράξεις περιλαμβάνουν άλλους οργανισμούς (π.χ.: κράτη μέλη, περιφερειακές αρχές, ενώσεις, πανεπιστήμια κ.λπ.) δεν θεωρούνται οργανωμένοι οικισμοί και δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση ως κύριες ή συνδεδεμένες αστικές αρχές, αλλά μπορούν να συμμετάσχουν ως εταίροι υλοποίησης σε πρόταση που υποβάλλεται από επιλέξιμη αστική αρχή.

Στο πλαίσιο της EUI-IA, οι οργανωμένοι οικισμοί θεωρούνται ενιαία αστική αρχή που εκπροσωπεί όλους τους εμπλεκόμενους δήμους/δημοτικά συμβούλια. Για τον λόγο αυτό, όταν πρόκειται για πρόταση έργου που υποβάλλεται από οργανωμένο οικισμό, τότε αναφέρεται ως κύρια αστική αρχή. Για την επαλήθευση της επιλεξιμότητας των οργανωμένων οικισμών, η Μόνιμη Γραμματεία θα ελέγχει ότι ο συνολικός αριθμός των κατοίκων είναι τουλάχιστον 50 000 και ότι η πλειονότητα (τουλάχιστον το 51 % των κατοίκων) ζει σε τοπικές διοικητικές μονάδες που σχετίζονται με τον οικισμό και ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης.

2.3 ΤΡΙΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

Οποιαδήποτε ένωση αστικών αρχών (εθνικές/περιφερειακές ενώσεις αστικών αρχών, εδαφικά σύμφωνα, περιφέρειες ανάπτυξης κ.λπ.) καθώς και μεμονωμένες αστικές αρχές που δεν διέπονται από τυποποιημένες συμφωνίες συνεργασίας αλλά είναι πρόθυμες να υποβάλουν από κοινού αίτηση, μπορούν να υποβάλουν αίτηση για τον προσδιορισμό μιας κύριας αστικής αρχής μεταξύ των εμπλεκόμενων δήμων/δημοτικών συμβουλίων και να θεωρήσουν τις άλλες ως συνδεδεμένες αστικές αρχές.

Για να είναι επιλέξιμες, όλες οι εμπλεκόμενες αστικές αρχές (κύριες και συνδεδεμένες αστικές αρχές) αναγνωρίζονται ως τοπικές διοικητικές μονάδες και ταξινομούνται ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης της Eurostat (κωδικός 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή κωδικός 2 της ταξινόμησης DEGURBA). Στην περίπτωση αστικών αρχών των οποίων τα διοικητικά σύνορα περιλαμβάνουν περισσότερες από μία τοπικές διοικητικές μονάδες, ισχύουν οι ίδιοι κανόνες για τον ορισμό του βαθμού αστικοποίησης που περιγράφεται στο τμήμα 2.1. Η σχέση μεταξύ των κύριων και των συνδεδεμένων αστικών αρχών δεν χρειάζεται να επισημοποιηθεί κατά τον χρόνο υποβολής του

εντύπου αίτησης. Σε περίπτωση που η πρόταση εγκριθεί και υποστηριχθεί, η σχέση θα πρέπει να επισημοποιηθεί με τη μορφή της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (η Μόνιμη Γραμματεία θα παρέχει στην κύρια αστική αρχή ένα υπόδειγμα).

Οι προηγούμενες εμπειρίες δείχνουν ότι σε περίπτωση μεμονωμένων έργων που υλοποιούνται από ενώσεις ή ομάδες πόλεων χωρίς καθεστώς οργανωμένου οικισμού, στα οποία συμμετέχουν περισσότερες από 3 αστικές αρχές (κύριες και συνδεδεμένες αστικές αρχές) χωρίς εδαφική συνοχή, υπάρχει κίνδυνος απώλειας συνοχής και δυσκολιών στην επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων. Ως εκ τούτου, συνιστάται οι ενώσεις και/ή οι ενώσεις αστικών αρχών (χωρίς καθεστώς οργανωμένων οικισμών) που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση να είναι εδαφικά συνεχόμενες και να επιδιώκουν τον περιορισμό του αριθμού των εμπλεκόμενων συνδεδεμένων αστικών αρχών.

2.4 ΚΟΙΝΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Εκτός από τις αρχές που περιγράφονται ανωτέρω για κάθε συγκεκριμένη κατηγορία επιλέξιμων αστικών αρχών, οι παρακάτω αρχές ισχύουν για όλες τις επιλέξιμες αστικές αρχές στο πλαίσιο της EUI-IA:

- Όλες οι αστικές αρχές πρέπει να είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος της ΕΕ.
- Μόνο οι επιλέξιμες αστικές αρχές, όπως ορίζονται ανωτέρω, μπορούν να υποβάλουν έντυπο αίτησης στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA. Οποιοδήποτε έντυπο αίτησης που υποβάλλεται από εταίρο υλοποίησης θα κηρυχθεί μη επιλέξιμο.
- Οι αστικές αρχές (όπως ορίζονται ανωτέρω) μπορούν να αναφέρονται σε μια πρόταση έργου μόνο ως κύριες και/ή συνδεδεμένες αστικές αρχές. Η κατηγορία των εταίρων υλοποίησης προορίζεται μόνο για ιδρύματα και/ή οργανισμούς που δεν αναγνωρίζονται ως αστικές αρχές στο πλαίσιο της EUI-IA.
- Εάν οι καινοτόμες λύσεις απαιτούν μια προσέγγιση διασύνδεσης μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών ή λειτουργικής περιοχής, είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν οι τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται ως αγροτικές σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησής τους (κωδικός 3 της ταξινόμησης DEGURBA της Eurostat) ως εταίροι υλοποίησης. Επισημαίνεται ότι ο αριθμός των κατοίκων τους δεν προσμετράται για την επίτευξη του ελάχιστου ορίου επιλεξιμότητας των 50 000. Ο λόγος για τον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι τοπικές διοικητικές μονάδες που ορίζονται ως αγροτικές πρέπει να παρουσιάζεται σαφώς και να αιτιολογείται στο έντυπο της αίτησης.
- Μια αστική αρχή ή ένας οργανωμένος οικισμός μπορεί να συμμετέχει σε μία μόνο πρόταση έργου στο πλαίσιο κάθε πρόσκλησης υποβολής προτάσεων (ακόμα και αν οι εν λόγω προτάσεις έργων υποβάλλονται σε διαφορετικά θέματα στην ίδια πρόσκληση υποβολής προτάσεων). Ο κανόνας ισχύει επίσης για τις συνδεδεμένες αστικές αρχές (ένας δήμος μπορεί να συμμετέχει σε μία μόνο πρόταση έργου είτε ως κύρια αστική αρχή είτε ως συνδεδεμένη αστική αρχή).

- Οι αστικές αρχές που έχουν ήδη υποστηριχθεί σε εγκεκριμένο έργο από την EUI-IA στο πλαίσιο προηγούμενης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων δεν μπορούν να υποβάλουν νέο έντυπο αίτησης για το ίδιο θέμα καθ' όλη τη διάρκεια της πρωτοβουλίας.
- Οι αστικές αρχές πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις σχετικά με τον αποκλεισμό από την πρόσβαση στη χρηματοδότηση (περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται κατωτέρω στην ενότητα 8.5 «Κριτήρια αποκλεισμού για τους αιτούντες επιχορήγηση» και στις Οδηγίες EUI-IA, κεφάλαιο 3.3 «Κριτήρια αποκλεισμού για τους αιτούντες επιχορήγηση»).

Οι οργανισμοί και οι εταιρείες (π.χ.: στον τομέα της διαχείρισης ενέργειας/αποβλήτων, της οικονομικής ανάπτυξης, της τουριστικής προώθησης κ.λπ.) που ανήκουν πλήρως ή εν μέρει στον δήμο/δημοτικό συμβούλιο δεν θεωρούνται τοπικές διοικητικές μονάδες και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να αναγνωριστούν ως επιλέξιμες αστικές αρχές. Ωστόσο, οι εν λόγω οργανισμοί μπορούν να συμμετέχουν στη σύμπραξη ως εταίροι υλοποίησης (περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους ρόλους και τις αρμοδιότητες των εταίρων υλοποίησης παρέχονται στις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA, κεφάλαιο 2.1.2 «Τυπολογία της Ευρωπαϊκής Αστικής Πρωτοβουλίας – Εταίροι καινοτόμων δράσεων»).

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση ενώσεων ή ομάδων αστικών αρχών με νομικό καθεστώς οργανωμένων οικισμών (δεύτερη κατηγορία επιλέξιμων αρχών – για λεπτομέρειες, βλέπε ανωτέρω), το ίδρυμα, συμπεριλαμβανομένων όλων των άλλων εμπλεκόμενων αστικών αρχών, θεωρείται ενιαία αστική αρχή στο πλαίσιο της EUI-IA και, ως εκ τούτου, ο οικισμός αναφέρεται ως η κύρια αστική αρχή. Στην περίπτωση ενώσεων ή ομάδων αστικών αρχών χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού (τρίτη κατηγορία επιλέξιμων αρχών – βλ. παραπάνω για λεπτομέρειες), οι εμπλεκόμενες αστικές αρχές καλούνται να προσδιορίσουν έναν δήμο ως κύρια αστική αρχή και τους άλλους δήμους ως συνδεδεμένες αστικές αρχές.

3. ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ EUI-IA

Η EUI θεσπίστηκε ως ένα από τα εργαλεία που στηρίζουν την εφαρμογή του προγράμματος για το αστικό περιβάλλον της ΕΕ – ένα βασικό μέσο για την εφαρμογή του Νέου Χάρτη της Λειψίας. Σε συνέχεια της προσέγγισης της πρωτοβουλίας αστικών καινοτόμων δράσεων, οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων EUI-IA θα διοργανωθούν σε θέματα που καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με βάση τον Νέο Χάρτη της Λειψίας και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που παρουσιάζουν διατομεακή διάσταση, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση. Προκειμένου να αυξηθεί η αναγνωσιμότητα των έργων EUI-IA όσον αφορά την πολιτική συνοχής, και να διευκολυνθεί η επακόλουθη αναβάθμιση και/ή αναπαραγωγή τους με χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, οι προσκλήσεις

υποβολής προτάσεων EUI-IA προσδιορίζουν επίσης τους ειδικούς στόχους της πολιτικής συνοχής στους οποίους στοχεύει η πρόσκληση. Οι αιτούντες θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή για να αποδείξουν τη συνάφεια της πολιτικής συνοχής με τις λύσεις που προτείνουν να δοκιμάσουν υπό το πρίσμα των ειδικών στόχων που παρουσιάζονται. Ένας κατάλογος δεικτών (δηλ. που πρέπει να χρησιμοποιούνται και να παρακολουθούνται μαζί με άλλους δείκτες που θα ορίσουν οι εταίροι του έργου για τον εαυτό τους) ορίζεται επίσης για να διευκολύνει την κατανόηση των επιθυμητών αποτελεσμάτων σε επίπεδο έργου και για να καθίσταται δυνατή η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων σε επίπεδο τομέα πολιτικής και/ή EUI-IA.

Για τη δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων, οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλουν προτάσεις έργων που επικεντρώνονται σε ένα από τα τρία θέματα: Πρασινοποίηση πόλεων, Αειφόρος τουρισμός ή Αξιοποίηση ταλέντων σε συρρικνούμενες πόλεις.

3.1 ΠΡΑΣΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «ΠΡΑΣΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΕΩΝ»

Η Ευρώπη και ο κόσμος αντιμετωπίζουν τις εγγενώς συνδεδεμένες κρίσεις της βιοποικιλότητας, του κλίματος, της ρύπανσης και των πόρων. Η κλιματική αλλαγή επιταχύνει την καταστροφή του φυσικού κόσμου μέσω ξηρασιών, πλημμυρών και πυρκαγιών, ενώ η απώλεια και η μη βιώσιμη χρήση της φύσης είναι με τη σειρά τους παράγοντες της κλιματικής αλλαγής³. Η ρύπανση επηρεάζει την υγεία και το περιβάλλον μας και οι λιγοστοί πόροι σπαταλώνονται σε μια γραμμική οικονομία. Η έκτακτη ανάγκη για το κλίμα απαιτεί επείγουσα δράση για τη ριζική μείωση των εκπομπών, ώστε να διατηρηθεί η πορεία για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας της Γης κατά 1.5°C και ταυτόχρονα να καταστεί η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή εξυπνότερη, ταχύτερη και πιο συστημική⁴. Εκτός από την κλιματική αλλαγή, άλλοι βασικοί παράγοντες απώλειας της βιοποικιλότητας – αλλαγές στη χρήση γης και θάλασσας, υπερεκμετάλλευση, ρύπανση και χωροκατακτητικά ξένα είδη – κάνουν τη φύση να εξαφανίζεται γρήγορα.

Οι ευρωπαϊκές πόλεις βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της αντιμετώπισης των επιπτώσεων αυτών των πολλαπλών κρίσεων. Οι πράσινοι αστικοί χώροι συχνά χάνουν έδαφος στον ανταγωνισμό για γη, καθώς το μερίδιο του πληθυσμού που ζει στις αστικές περιοχές της ΕΕ συνεχίζει να αυξάνεται. Ένας στους οκτώ Ευρωπαίους που ζουν σε πόλεις εκτίθεται σε επίπεδα ατμοσφαιρικών ρύπων που υπερβαίνουν τις συστάσεις του ΠΟΥ. Οι πόλεις παράγουν περίπου το 70% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και ταυτόχρονα είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως συχνότερα και παρατεταμένα κύματα καύσωνα, ξηρασίες, πλημμύρες ή λειψυδρία.

Η από κοινού αντιμετώπιση των προκλήσεων της βιοποικιλότητας, της ρύπανσης, των πόρων και του κλίματος παρέχει το σημείο εισόδου για τον τρόπο με τον οποίο η «πρασινοποίηση πόλεων» υποστηρίζει

³Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα για το 2030 (2022)

⁴Ανάλυση έκθεσης IPCC (2022), στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (2021)

τα οικοσυστήματα και οικοδομεί την ανθεκτικότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η αυξημένη εστίαση σε λύσεις στον τομέα των πράσινων και γαλάζιων υποδομών⁵ (εφεξής «πράσινες» υποδομές) προσφέρει μια αποτελεσματική και αποδοτική προσέγγιση για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων στις πόλεις.

Ενώ η πράσινη υποδομή είναι σημαντική, από μόνη της δεν επαρκεί για την επίτευξη ενός υγιούς και πράσινου αστικού περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου, η ενσωμάτωση της πράσινης υποδομής σε άλλους τομείς – πέρα από την προστασία της βιοποικιλότητας και την αντιμετώπιση της κλιματικής πρόκλησης – έχει μεγάλη σημασία. Στο ίδιο πνεύμα, καθώς η πρασινοποίηση των πόλεων είναι μια ολιστική έννοια, είναι σημαντικό να προσεγγίσουμε το θέμα με πιο ολοκληρωμένο τρόπο και να κάνουμε συνδέσεις με ένα ευρύτερο σύνολο τομέων πολιτικής. Θα πρέπει να αναπτυχθούν δεσμοί μεταξύ της πράσινης υποδομής και άλλων τομέων πολιτικής, όπως η μηδενική ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους, η βιώσιμη κινητικότητα, η ανακαίνιση κτιρίων, η ενέργεια, η διαχείριση των υδάτων, η κυκλική οικονομία και η δημόσια υγεία.

Στο πλαίσιο του θέματος «Πρασινοποίηση πόλεων», θα χρηματοδοτηθούν έργα για τον πειραματισμό και την παροχή απτών καινοτόμων λύσεων σχετικά με τις πράσινες υποδομές σε όλες τις ευρωπαϊκές πόλεις, για την καλύτερη αντιμετώπιση των προκλήσεων της βιοποικιλότητας, της ρύπανσης, των πόρων και του κλίματος, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης συνεργειών με άλλους βασικούς τομείς πολιτικής. Οι καινοτόμες λύσεις που δοκιμάζονται στο πλαίσιο των χρηματοδοτούμενων έργων αναμένεται να συμβάλουν στις επενδύσεις της πολιτικής συνοχής που σχετίζονται με την πράσινη και δίκαιη μετάβαση και θα αγκαλιάσουν το ζήτημα της προσιτότητας σε όλους.

Το θέμα «Πρασινοποίηση πόλεων» συμβάλλει και διασυνδέεται με διάφορες πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ, όπως η Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ, η στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα, η στρατηγική της ΕΕ για τα δάση, η στρατηγική της ΕΕ για το έδαφος και η πρόταση νόμου για την αποκατάσταση της φύσης, η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η στρατηγική της ΕΕ για τις πράσινες υποδομές, το σχέδιο δράσης της ΕΕ για μηδενική ρύπανση, η νέα ευρωπαϊκή πρωτοβουλία Bauhaus, η στρατηγική της ΕΕ για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, η πρωτοβουλία για οικονομικά προσιτή στέγαση, το νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο κινητικότητας, οι αποστολές της ΕΕ για κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η Ευρωπαϊκή Σύμπραξη «Driving Urban Transitions of Horizon Europe», το σύμφωνο των δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια, η συμφωνία για την πράσινη πόλη, τα βραβεία Ευρωπαϊκής πράσινης πρωτεύουσας και Ευρωπαϊκό Βραβείο Περιβαλλοντικής Αναγνώρισης για Μικρές Πόλεις (European Green Leaf Award) και η Πρόκληση των ευφυών πόλεων.

Επιπλέον, το θέμα συμβάλλει και διασυνδέεται με το Αστικό θεματολόγιο για τη θεματική σύμπραξη της ΕΕ με τίτλο «Πρασινοποίηση πόλεων». Η Σύμπραξη επικεντρώνεται στις πράσινες και γαλάζιες

⁵Στη στρατηγική της ΕΕ για τις πράσινες υποδομές, η πράσινη υποδομή ορίζεται ως ένα στρατηγικά σχεδιασμένο δίκτυο φυσικών και ημιφυσικών περιοχών με άλλα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που έχουν σχεδιαστεί και καταφέρνει να παρέχουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών οικοσυστήματος. Ενσωματώνει χώρους πρασίνου και άλλα φυσικά χαρακτηριστικά σε χερσαίες (συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων) και θαλάσσιων περιοχών, και στην ξηρά, πράσινη υποδομή είναι παρούσα σε αστικές και αγροτικές περιοχές. Η μπλε υποδομή είναι παρόμοια με αυτή της πράσινης υποδομής και καλύπτει φυσικές και ημιφυσικές περιοχές συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων οικοσυστημάτων, των παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών. Οι περιαστικές περιοχές έχουν μεγάλη σημασία για την ανάπτυξη πράσινων υποδομών και η ιδέα μιας τέτοιας υποδομής μπορεί να εμπλουτιστεί με λύσεις που βασίζονται στη φύση.

υποδομές σε αστικό πλαίσιο και θα δημιουργήσει δεσμούς με άλλους τομείς πολιτικής. Το θέμα «Πρασinoποίηση πόλεων» συνάδει επίσης με το θέμα της «Πράσινης πόλης» του νέου Χάρτη της Λειψίας, ο οποίος προτείνει ένα όραμα για το βιώσιμο αστικό μέλλον στην Ευρώπη, δίνοντας επίσης έμφαση στις κοινωνικές και οικονομικές πτυχές («δίκαιη πόλη» και «παραγωγική πόλη»).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοχεύει στην επίτευξη ενός ισορροπημένου χαρτοφυλακίου έργων που πληρούν τα υψηλότερα πρότυπα ποιότητας, ενώ παράλληλα αντικατοπτρίζουν τις γεωγραφικές, χωρικές και δημογραφικές διαφορές των ευρωπαϊκών πόλεων. Οι προτάσεις έργων αναμένεται να είναι άκρως πειραματικές και, ως εκ τούτου, δεν είναι πιθανό να χρηματοδοτηθούν από παραδοσιακές ή συνήθεις πηγές χρηματοδότησης.

ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Η από κοινού αντιμετώπιση των προκλήσεων της βιοποικιλότητας, της ρύπανσης, των πόρων και του κλίματος μέσω λύσεων πράσινων υποδομών είναι ένας τομέας με σημαντικό δυναμικό για τις πόλεις. Οι καινοτόμες απαντήσεις στις προκλήσεις της βιοποικιλότητας, της ρύπανσης, των πόρων και του κλίματος υλοποιούνται με συγκεκριμένες δράσεις σε τοπικό επίπεδο. Το θέμα «Πρασinoποίηση πόλεων» με έμφαση στις πράσινες υποδομές συνδέει διάφορες αρχές, τύπους πρωτοβουλιών και ρυθμιστικά μέτρα επί τόπου. Οι αστικές αρχές είναι σε θέση να γεφυρώσουν τις διαφορετικές αρχές και τμήματα, ενώ πειραματίζονται με καινοτόμες λύσεις σε υπάρχουσες ή/και νέες πράσινες υποδομές, βελτιώνοντας έτσι τη βάση γνώσεων για το θέμα. Τείνουν επίσης να χαίρουν της εμπιστοσύνης των πολιτών, η οποία είναι απαραίτητη για την επίτευξη τοπικής αποδοχής των έργων πράσινης υποδομής, ιδίως μέσω της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων μερών.

Υπάρχουν άρρηκτοι δεσμοί μεταξύ της βιοποικιλότητας, της ρύπανσης, των πόρων και των κλιματικών προκλήσεων, και υπάρχει ανάγκη εστίασης σε λύσεις πράσινων υποδομών που τις επιλύουν ολιστικά. Ωστόσο, στην πράξη, αντιμετωπίζονται αρκετά συχνά στους δικούς τους τομείς και, ως εκ τούτου, συνδυάζοντας λύσεις πράσινων υποδομών σε μια αστική προοπτική, υπάρχει μια ευκαιρία για την προώθηση μιας πιο ολιστικής προσέγγισης. Καινοτόμες λύσεις που δοκιμάζονται από τις αστικές αρχές, οι οποίες αντιμετωπίζουν ταυτόχρονα τις συνέργειες μεταξύ της προστασίας της βιοποικιλότητας, των στόχων μηδενικής ρύπανσης και του μετριασμού/προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις κοινωνικές επιπτώσεις, προσφέρουν την ευκαιρία μεγιστοποίησης των παράλληλων οφελών και συμβάλλουν στην εκπλήρωση των αναπτυξιακών φιλοδοξιών για όλους.

Οι αστικές αρχές είναι σε θέση να πειραματιστούν με καινοτόμες λύσεις για την προώθηση των πολλαπλών οφελών των πράσινων υποδομών, δημιουργώντας παράλληλα θεματικές συνδέσεις με ένα ευρύτερο σύνολο τομέων πολιτικής, όπως η μηδενική ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους, η βιώσιμη κινητικότητα, η πράσινη ανακαίνιση των κτιρίων, η μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας, η διαχείριση των υδάτων και η δημόσια υγεία. Ως εκ τούτου, οι προτάσεις έργων στο πλαίσιο του θέματος θα πρέπει να επικεντρώνονται σε λύσεις πράσινων υποδομών με σαφείς και ισχυρούς δεσμούς με άλλους τομείς πολιτικής. Για παράδειγμα, οι καινοτόμες ιδέες που δοκιμάζονται στις πόλεις θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής άμεσα μέσω της δέσμευσης του άνθρακα ή έμμεσα με τη μείωση της ζήτησης ενέργειας και να παρέχουν σημαντικά παράλληλα οφέλη, όπως η μείωση της ρύπανσης, π.χ. μέσω ενεργών τρόπων κινητικότητας που σχετίζονται με τις πράσινες υποδομές, όπως η ποδηλασία και το περπάτημα. Τέτοιες ιδέες θα μπορούσαν επίσης να

υποστηρίξουν την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, π.χ. μετριασμός των επιπτώσεων της θερμικής νησίδας στις πόλεις και μείωση των αναγκών για ψύξη και θέρμανση των κτιρίων μέσω πράσινων στεγών και πράσινων τοίχων. Επιπλέον, πολλές μελέτες έχουν καταδείξει τη θετική σχέση μεταξύ πράσινων υποδομών και ανθρώπινης υγείας, και μέσω καινοτόμων λύσεων, οι αστικές αρχές θα μπορούσαν να δοκιμάσουν καινοτόμες οικονομικά αποδοτικές λύσεις σε θέματα δημόσιας υγείας. Επιπλέον, ενώ οι πρωτεύουσες και οι μεγαλύτεροι οικισμοί μπορεί να έχουν μεγαλύτερη ικανότητα να ενσωματώνουν καινοτομίες αιχμής στις προσεγγίσεις τους, συμπεριλαμβανομένων νέων λύσεων που δεν έχουν δοκιμαστεί ποτέ πριν στην ΕΕ, η καινοτομία είναι σημαντική για τις πόλεις όλων των μεγεθών.

Οι προτάσεις έργων δεν θα πρέπει να εκπονούνται ανεξάρτητα από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δράσεις που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων στους τομείς της βιοποικιλότητας, της ρύπανσης, της σπανιότητας των πόρων και του κλίματος και αναμένεται να ενσωματωθούν σε υφιστάμενες στρατηγικές και συστηματικές προσεγγίσεις για τον οικολογικό προσανατολισμό και/ή την κλιματική ουδετερότητα μιας πόλης. Τέτοιες προσεγγίσεις⁶ μπορεί, για παράδειγμα, να περιλαμβάνουν στρατηγικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης της πολιτικής συνοχής⁷ ή συμβάσεις πόλεων για το κλίμα που καταρτίζονται από τις πόλεις που συμμετέχουν ή έχουν προσχωρήσει στην αποστολή της ΕΕ για κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις, ή δραστηριότητες των πόλεων που έχουν υπογράψει ή προσυπογράψει τον χάρτη αποστολής της αποστολής της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Μια τέτοια ενσωμάτωση σε σχετικές αστικές στρατηγικές και σχέδια θα αξιολογηθεί στη στρατηγική αξιολόγηση των προτάσεων έργων⁸.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Χωρίς να είναι περιοριστική όσον αφορά την αναμενόμενη ανταπόκριση, η οποία μπορεί να διαφέρει σημαντικά από τη μία πόλη στην άλλη λόγω του μεγέθους τους, των εσωτερικών χαρακτηριστικών και των προκλήσεων, οι αιτούντες καλούνται να εξετάσουν τα θέματα και τα ζητήματα που αναφέρονται παρακάτω κατά την προετοιμασία των προτάσεων έργων τους⁹. Η δοκιμή μέτρων που συνδέονται με περισσότερα από ένα από αυτά τα θέματα και ζητήματα, με ολοκληρωμένο τρόπο, είναι επίσης δυνατή και συνιστάται ιδιαίτερα για το θέμα αυτής της πρόσκλησης.

- **Ανάπτυξη και ενίσχυση αστικών χώρων πρασίνου** με το επίκεντρο σε έργα που συμβάλλουν στην ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας, στην επαληθεύσιμη και σημαντική μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και στην καταπολέμηση των κυμάτων καύσωνα, και ταυτόχρονα στην επίτευξη των κλιματικών στόχων και στη βελτίωση της υγείας και της ευημερίας των πολιτών.
- **Κατασκευή πράσινων διαδρόμων κινητικότητας** με τη βοήθεια πράσινων υποδομών εντός αστικών περιοχών και μεταξύ αστικών κέντρων και περιφερειακών περιοχών που συμβάλλουν

⁶Η λίστα στρατηγικών/συστημικών προσεγγίσεων είναι υποδειγματική

⁷Άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για το Ταμείο Συνοχής

⁸Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία επιλογής, ανατρέξτε στην ενότητα 3.2 της [Οδηγίας EUI-IA για τους αιτούντες](#)

⁹Σε όλο το έγγραφο, η φράση «πράσινη υποδομή» αναφέρεται τόσο σε πράσινη όσο και σε μπλε υποδομή

στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ρύπανσης του εδάφους και του θαλάσσιου, με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης για συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας, με την προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένων τρόπων ενεργού κινητικότητας, όπως η ποδηλασία, και ταυτόχρονα με την επίτευξη κλιματικών στόχων και τη βελτίωση της υγείας και της ευημερίας των πολιτών.

- **Πρόληψη της ξηρασίας και των πλημμυρών** μέσω έργων που επικεντρώνονται στη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων των ομβρίων υδάτων, σε αστικές περιοχές, με τη βοήθεια πράσινων υποδομών που συμβάλλουν στην πρόληψη της ξηρασίας και των πλημμυρών, καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων και, ταυτόχρονα, στη μείωση των κινδύνων καταστροφών και της κατάληψης γης.
- **Σχεδιασμός και ανακαίνιση κτιρίων και των γύρω περιοχών τους, ιδιαίτερα σε κοινωνικά υποβαθμισμένες συνοικίες με λύσεις βασισμένες στη φύση** με ενσωμάτωση πράσινων υποδομών και λύσεων βασισμένων στη φύση στον σχεδιασμό ή/και την ανακαίνιση κτιρίων και στις γύρω περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής διαχείρισης πόρων, επίσης με τη χρήση ανακυκλωμένου δομικού υλικού. Τέτοιες λύσεις θα βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση και θα μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και ατμοσφαιρικών ρύπων των κτιρίων, συμβάλλοντας περαιτέρω στην την επίτευξη των κλιματικών στόχων μέσω π.χ. παροχή κλιματικής προσαρμογής και ευκαιριών αποθήκευσης και δέσμευσης άνθρακα.

Εστιάζοντας στις παραπάνω προτροπές, οι προτάσεις έργων αναμένεται να δημιουργήσουν πολλαπλά οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά οφέλη, όπως η συμβολή σε ένα πιο υγιές και ανθεκτικό αστικό περιβάλλον, η εισαγωγή νέων επιχειρηματικών μοντέλων και πρακτικών (π.χ. πράσινες καινοτόμες δημόσιες συμβάσεις) καθώς και νέες προσεγγίσεις και εργαλεία για την οικοδόμηση ικανοτήτων προς πιο πράσινες και πιο βιώσιμες πόλεις, για τη συμμετοχή των πολιτών και για πρακτικές χρηματοδότησης/προϋπολογισμού πρασινοποίησης των πόλεων. Ενόψει των στόχων μετάβασης, κατά την αντιμετώπιση των προτροπών, οι προτάσεις έργων αναμένεται να ενσωματώσουν στις έννοιές τους μέτρα που προάγουν τη μετάβαση στην πράσινη ενέργεια και οδηγούν σε μειωμένη εξάρτηση από τις εισαγωγές καυσίμων (π.χ. η εισαγωγή καθαρών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας χωρίς καύση, πρακτικές δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας). Στο ίδιο πνεύμα, οι προτάσεις έργων αναμένεται να εισαγάγουν μέτρα που προάγουν τη μετάβαση σε μια κυκλική και αποδοτική οικονομία πόρων (π.χ. με τη μείωση των αποβλήτων και της ρύπανσης με επισκευή, επαναχρησιμοποίηση και μείωση).

ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Ειδικός στόχος 2.1 για μια πιο πράσινη Ευρώπη με *«προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου»*,
- Ειδικός στόχος 2.4 για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω *«προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή προώθησης της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και της ανθεκτικότητας των κινδύνων καταστροφών, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα»*.
- Ειδικός στόχος 2.5. για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω της *«προώθησης της πρόσβασης στο νερό και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού»*.

- Ειδικός στόχος 2.7 για μια πιο πράσινη Ευρώπη με «*Ενίσχυση της προστασίας της φύσης και της βιοποικιλότητας, των πράσινων υποδομών ιδίως στο αστικό περιβάλλον και της μείωσης της ρύπανσης*».
- Ειδικός στόχος 2.8 για μια πιο πράσινη Ευρώπη μέσω «*προώθησης της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε μια καθαρή οικονομία μηδενικού άνθρακα*».
- Ειδικός στόχος 5.1 για μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της «*ενθάρρυνσης της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του αειφόρου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές*».

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΡΟΩΝ

Οι προτάσεις έργων θα αξιολογηθούν, μεταξύ άλλων κριτηρίων, ως προς την ικανότητά τους να επιτυγχάνουν αξιόπιστα αποτελέσματα και την ορθότητα της μεθοδολογίας τους για τη μέτρηση αυτών των αποτελεσμάτων.

Στο πλαίσιο του παρόντος θέματος ειδικότερα, οι αστικές αρχές καλούνται να ορίσουν ένα σύνολο δεικτών που να αποτυπώνουν με ολοκληρωμένο τρόπο όλους τους διασυνδεδεμένους στόχους βιοποικιλότητας και κλίματος, καθώς και τους δεσμούς της πράσινης υποδομής με τις τομεακές πολιτικές.

Στις αιτήσεις τους, οι αστικές αρχές μπορούν να αναφέρονται σε οποιονδήποτε από τους δείκτες που αναφέρονται παρακάτω, όποτε είναι σχετικοί με τις ιδέες τους για έργα. Ο κατάλογος δεν είναι περιοριστικός ή εξαντλητικός. Περιλαμβάνει δείκτες που δεν είναι αποκλειστικά συγκεκριμένοι για το θέμα της Πρασινοποίησης πόλεων, αλλά που μπορούν να βοηθήσουν στην έκφραση απτών αποτελεσμάτων και επομένως αξίζει να ληφθούν υπόψη. Αυτοί οι δείκτες θα πρέπει να συμπληρώνονται από δείκτες σχετικούς με το συγκεκριμένο έργο.

Οι αστικές αρχές παραμένουν ελεύθερες να ορίσουν τους δικούς τους δείκτες για συγκεκριμένο έργο, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη αυτούς που αναφέρονται, προκειμένου να αντικατοπτρίζουν με τον πιο σαφή και πειστικό τρόπο τις αλλαγές που το έργο τους έχει τη δυνατότητα να επιτύχει.

Δείκτες εκροών

- Νέα προϊόντα και υπηρεσίες που δημιουργούνται (*μονάδα μέτρησης: νέα προϊόντα/υπηρεσίες*),
- Υποστηριζόμενη υποδομή (νέα, ανακαινισμένη, εκ νέου μετατραπείσα ή εκσυγχρονισμένη) (*μονάδα μέτρησης: υποστηριζόμενες υποδομές*),
- Νέος εξοπλισμός που δημιουργείται ή/και στηρίζεται (*μονάδα μέτρησης: νέος εξοπλισμός*),
- Άτομα που υποστηρίζονται (εκπαιδευμένα, με αναβαθμισμένες δεξιότητες, συνοδευόμενα ή βοηθούμενα) (*μονάδα μέτρησης: άτομα*),

- Κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση (μονάδα μέτρησης: κατοικίες),
- Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση (μονάδα μέτρησης: τετραγωνικά μέτρα),
- Νέες κατασκευές ή ενίσχυση έργων σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών και νέες κατασκευές ή ενίσχυση έργων κατά των κατολισθήσεων για την προστασία των ατόμων, των αγαθών και του φυσικού περιβάλλοντος (μονάδα μέτρησης: εκτάρια),
- Πράσινες υποδομές που κατασκευάζονται για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (μονάδα μέτρησης: εκτάρια),
- Επιφάνεια πράσινων υποδομών που στηρίζονται σε αστικές περιοχές (μονάδα μέτρησης: τετραγωνικά μέτρα),
- Επιφάνεια αποκαταστημένου εδάφους που υποστηρίζεται (μονάδα μέτρησης: εκτάρια),
- Εγκαταστημένα συστήματα παρακολούθησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης (μονάδα μέτρησης: αριθμός συστημάτων¹⁰),
- Ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην προετοιμασία και την από κοινού υλοποίηση του έργου (μονάδα μέτρησης: συμμετοχές των ενδιαφερομένων),
- Πολίτες που συμμετέχουν στην προετοιμασία και από κοινού υλοποίηση του έργου, (μονάδα μέτρησης: άτομα),
- Ανοικτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές (μονάδα μέτρησης: τετραγωνικά μέτρα),
- Αστικοί χώροι διαθέσιμοι για ανθρώπους, προσβάσιμοι χώροι πρασίνου για άθληση, ψυχαγωγικές δραστηριότητες (μονάδα μέτρησης: εκτάρια).

Δείκτες αποτελεσμάτων

- Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες (μονάδα μέτρησης: ετήσια ΙΠΑ),
- Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών (μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος),
- Μειωμένη ετήσια τελική κατανάλωση ενέργειας (μονάδα μέτρησης: ποσοστό της μείωσης σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος),

¹⁰Οι σταθμοί μέτρησης πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις ποιότητας που ορίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ για τον καθαρό αέρα, συγκεκριμένα 2008/50 και 2004/107, και αναφέρονται δεόντως στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος σύμφωνα με την απόφαση 2011/850.

- Εκτιμώμενες εκπομπές θερμοκηπίου (μονάδα μέτρησης: τόνοι CO₂eq/έτος),
- Βελτίωση της ποιότητας του αέρα (μονάδα μέτρησης: συγκεντρώσεις λεπτών σωματιδίων (PM_{2.5})),
- Αποκατασταθείσα γη που χρησιμοποιείται για χώρους πρασίνου και προστατευόμενη βιοποικιλότητα (μονάδα μέτρησης: εκτάρια),
- Αύξηση του πληθυσμού που χρησιμοποιεί επιλογές για ενεργή κινητικότητα (μονάδα μέτρησης: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού),
- Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα αντιπλημμυρικής προστασίας (μονάδα μέτρησης: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που προστατεύεται),
- Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικές καταστροφές που σχετίζονται με το κλίμα (εκτός από πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές) (μονάδα μέτρησης: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που προστατεύεται),
- Επίπεδο συμμετοχής που επιτυγχάνεται στη συμμετοχή με τις τοπικές κοινωνίες (ενημέρωση, διαβούλευση, συνδημιουργία, συναπόφαση) (μονάδα μέτρησης: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που συμμετέχει).

3.2 ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «ΒΙΩΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»

Ο ευρωπαϊκός τουρισμός είναι ένα ζωντανό οικοσύστημα που, πριν από την κρίση του COVID-19, συνεισέφερε σχεδόν στο 10% του ΑΕΠ της ΕΕ, παρήγαγε σχεδόν το 12% της συνολικής απασχόλησης στην ΕΕ και έχει αναδείξει την ΕΕ ως τον κορυφαίο τουριστικό προορισμό στον κόσμο. Για πολλές περιφέρειες και πόλεις σε ολόκληρη την ΕΕ, ο τουρισμός είναι βασικός παράγοντας στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό, παρέχοντας θέσεις εργασίας και εισόδημα, που συχνά συγκεντρώνεται σε περιφέρειες χωρίς εναλλακτικές πηγές απασχόλησης και περιλαμβάνει εργαζομένους με χαμηλή ειδίκευση. Ταυτόχρονα, ο τουρισμός μπορεί να είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την καταπολέμηση της οικονομικής παρακμής, της ανεργίας και της ερήμωσης των περιοχών προορισμού, την τόνωση της βελτίωσης των βασικών δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών, την αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και την προώθηση του ψηφιακού και πράσινου μετασχηματισμού κατά μήκος της αλυσίδας αξίας.

Η πανδημία COVID-19 προκάλεσε μια άνευ προηγουμένου κρίση για τον τουριστικό κλάδο και τους προορισμούς, εκθέτοντας την ευπάθεια του οικοσυστήματος σε εσωτερικούς και εξωτερικούς κραδασμούς. Η απώλεια εσόδων ήταν ιδιαίτερα επιζήμια για τις περιοχές που εξαρτώνται από τον

κλάδο, θέτοντας σε κίνδυνο εκατομμύρια θέσεις εργασίας¹¹, αποδυναμώνοντας έτσι το μετασχηματιστικό δυναμικό του. Η ικανότητα του τουριστικού οικοσυστήματος να ανακάμπτει και να επενδύει έχει αποδυναμωθεί σημαντικά από την πανδημία, με το υψηλότερο επενδυτικό κενό να εκτιμάται μεταξύ όλων των βιομηχανικών οικοσυστημάτων. Εκτός από την απώλεια εσόδων, οι ελλείψεις ειδικευμένου εργατικού δυναμικού στον τουρισμό είναι μια άλλη πρόκληση που επιδεινώθηκε ως συνέπεια της πανδημίας. Το τρέχον παγκόσμιο πλαίσιο της ύφεσης και της ενεργειακής κρίσης, που προκλήθηκε από τη ρωσική επιθετικότητα στην Ουκρανία, επηρεάζει επίσης σημαντικά τις τουριστικές επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ.

Εκτός από τις άμεσες απαντήσεις σε κρίσεις, που βασίζονται κυρίως σε προγράμματα βραχυπρόθεσμης απασχόλησης και στη στήριξη ρευστότητας προς τις ΜΜΕ, η διαδικασία ανάκαμψης καθοδηγείται από προσπάθειες αντιμετώπισης περισσότερων διαρθρωτικών αδυναμιών των υφιστάμενων μοντέλων τουρισμού καθώς και από τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας, βιωσιμότητας του κλάδου και ανθεκτικότητας στις τρέχουσες και μελλοντικές κρίσεις. Αυτά τα πιο μακροπρόθεσμα μέτρα είναι απαραίτητα για να διατηρηθεί η Ευρώπη ως παγκόσμιος κορυφαίος ποιοτικός, βιώσιμος, χωρίς αποκλεισμούς και καινοτόμος προορισμός, καθώς και για να διασφαλιστεί η κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα και ποιότητα ζωής στις τουριστικές πόλεις, κωμοπόλεις και περιφέρειες. Προκλήσεις όπως ο υψηλός βαθμός εποχικότητας και η άνιση γεωγραφική κατανομή σε ορισμένους προορισμούς καθορίζουν τη διακύμανση των εσόδων, την απασχόληση και την υπο- ή υπερχρησιμοποίηση υποδομών, υπηρεσιών και πόρων. Αυτά έχουν πιθανές αρνητικές επιπτώσεις για τις κοινότητες υποδοχής, το κλίμα και το περιβάλλον, τις επιχειρήσεις του κλάδου. Ταυτόχρονα, τόσο οι ταχέως μεταβαλλόμενες προσδοκίες και απαιτήσεις των καταναλωτών όσο και η ετοιμότητα των επιχειρήσεων να μετασχηματιστούν είναι μια ευκαιρία στροφής προς ένα πιο βιώσιμο, ψηφιακό και χωρίς αποκλεισμούς οικοσύστημα.

Οι τουριστικές επιχειρήσεις και οι προορισμοί θα πρέπει να συμμετέχουν στη δράση για το κλίμα, για παράδειγμα, εφαρμόζοντας μοντέλα κυκλικότητας, μειώνοντας το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, διασφαλίζοντας την προσαρμογή του κλίματος, εφαρμόζοντας προγράμματα αειφορίας). Οι τουριστικές υπηρεσίες που βασίζονται σε δεδομένα και η ενίσχυση των ψηφιακών ικανοτήτων των ΜΜΕ είναι ουσιαστικής σημασίας για ανταγωνιστικές επιχειρήσεις. Πρόσθετες σκέψεις σχετικά με τις ίσες ευκαιρίες, την προσβασιμότητα, την οικονομική προσιτότητα και τη δημιουργία θετικού αντίκτυπου στις τοπικές κοινότητες θα πρέπει να διαμορφώσουν την κοινωνική διάσταση του τομέα.

Η Επιτροπή υποστηρίζει τον μακροπρόθεσμο πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό και την ανθεκτικότητα του τουριστικού οικοσυστήματος όπως περιγράφεται στο [Transition Pathway for Tourism](#) (μονοπάτι μετάβασης). Μετά από μια διαδικασία συνδημιουργίας, η Επιτροπή δημοσίευσε αυτόν τον στρατηγικό χάρτη πορείας για τον τομέα στις αρχές του 2022, περιγράφοντας τα μέτρα και τα αποτελέσματα που απαιτούνται για την επιτάχυνση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και τη βελτίωση της ανθεκτικότητας του τουριστικού οικοσυστήματος και καλώντας τους ενδιαφερόμενους φορείς να συμμετάσχουν και διαδραματίσουν τον ρόλο τους στην πρωτοβουλία. Με βάση την έκθεση, το Συμβούλιο της ΕΕ ενέκρινε συμπεράσματα που καθορίζουν το [Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τον](#)

¹¹UNWTO (2020), «[Βαρόμετρο του παγκόσμιου τουρισμού](#)», Τόμος 18, Τεύχος 6, Οκτώβριος 2020,

[τουρισμό 2030](#) και ένα αντίστοιχο πολυετές πρόγραμμα εργασίας της ΕΕ για την υποστήριξη των κρατών μελών, των δημόσιων αρχών και των σχετικών ενδιαφερομένων.

Άλλες πρωτοβουλίες πολιτικής της ΕΕ ιδιαίτερα σημαντικές για την τόνωση της τουριστικής ανταγωνιστικότητας είναι η [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#), το [Σύμφωνο ΕΕ για τις δεξιότητες και](#) η [Στρατηγική δεδομένων ΕΕ](#).

Η πολιτική συνοχής της ΕΕ, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, ήταν παραδοσιακά σύμμαχος των ευρωπαϊκών περιφερειών στις προσπάθειές τους να προσθέσουν αξία στα γεωγραφικά πλεονεκτήματα και την πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά και να στηρίξουν τον τουρισμό με αποτελεσματικό και βιώσιμο τρόπο. Κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027, η Πολιτική Συνοχής συνεχίζει να προσφέρει ένα ευρύ φάσμα υποστήριξης για τον αειφόρο τουρισμό και μια ευκαιρία υποστήριξης του ψηφιακού και πράσινου μετασχηματισμού, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του τομέα στο πλαίσιο όλων των στόχων πολιτικής ενόψει του Transition Pathway for Tourism, και εισήγαγε συγκεκριμένο στόχο αφιερωμένο στον τουρισμό (βλ. παρακάτω).

Επιπλέον, το θέμα συμβάλλει και έχει διασυνδέσεις με το Αστικό Πρόγραμμα για τη Θεματική Σύμπραξη της ΕΕ «Αειφόρος Τουρισμός». Η Σύμπραξη επικεντρώνεται σε ζητήματα που σχετίζονται με τον τουρισμό στις πόλεις που αποτελεί κρίσιμο συστατικό μιας βιώσιμης ανάπτυξης των αστικών οικονομιών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοχεύει στην επίτευξη ενός ισορροπημένου χαρτοφυλακίου έργων που πληρούν τα υψηλότερα πρότυπα ποιότητας, αντικατοπτρίζοντας παράλληλα τις γεωγραφικές, χωρικές και δημογραφικές διαφορές των ευρωπαϊκών πόλεων. Οι προτάσεις έργων αναμένεται να είναι εξαιρετικά πειραματικές, επομένως δεν είναι πιθανό να χρηματοδοτηθούν από παραδοσιακές ή κύριες πηγές χρηματοδότησης.

ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Ο βιώσιμος αστικός τουρισμός μπορεί να αποτελέσει κινητήρια δύναμη για την τοπική ανάπτυξη, συμβάλλοντας και στους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ, από την προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας, στη συμβολή στη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, την εισαγωγή επενδύσεων και τη στροφή σε καινοτόμες και πιο πράσινες πρακτικές, για να αναφέρουμε μερικούς. Τέτοιες συνεισφορές αντικατοπτρίζουν τελικά τον τρόπο με τον οποίο μια πόλη αναπτύσσεται και παρουσιάζεται και βελτιώνει τις συνθήκες τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες.

Ωστόσο, οι αστικές αρχές δεν έχουν μόνο καθήκον να αντιμετωπίσουν τον αντίκτυπο του COVID-19 στον τομέα και τις διαρθρωτικές αλλαγές προς πιο βιώσιμα τουριστικά μοντέλα, αλλά αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες προκλήσεις που τίθενται στο πλαίσιο του βιώσιμου αστικού τουρισμού, όπως η προσεκτική ισορροπία των αναγκών επισκεπτών και κατοίκων, η συμφόρηση των τουριστικών ροών στις πόλεις, η προσβασιμότητα σε δημόσιους χώρους και υπηρεσίες και συγκεκριμένες περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις που επιφέρει ο «υπερτουρισμός». Αυτές οι προκλήσεις ποικίλλουν ανάλογα με το μέγεθος της πόλης και τη θέση τους στο βιομηχανικό τοπίο και έχουν επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή της πόλης και τις συνδέσεις της (μεταφορές, δημόσιες υπηρεσίες,

πολιτισμός, ενοποίηση δικτύου) με τη γύρω περιοχή. Επιπλέον, ενώ οι πρωτεύουσες και οι μεγαλύτεροι οικισμοί μπορεί να έχουν μεγαλύτερη ικανότητα να ενσωματώνουν καινοτομίες αιχμής στις προσεγγίσεις τους, συμπεριλαμβανομένων νέων λύσεων που δεν έχουν δοκιμαστεί ποτέ πριν στην ΕΕ, η καινοτομία είναι σημαντική για τις πόλεις όλων των μεγεθών.

Οι στρατηγικές αιεφόρου τουρισμού στα αστικά κέντρα δεν χρειάζεται να περιορίζονται στην ίδια την πόλη, αλλά μπορούν επίσης να ενισχύσουν ενεργά τις συνδέσεις με μικρότερες γύρω περιοχές και κωμοπόλεις, μειώνοντας έτσι τις πιέσεις στα αστικά κέντρα και δημιουργώντας περισσότερες ευκαιρίες για ολόκληρη την περιοχή. Ωστόσο, οι πόλεις βρίσκονται σε μοναδική θέση στο τοπίο του τουριστικού οικοσυστήματος, εφαρμόζοντας επίσης ευρύτερα πλαίσια πολιτικής και νομοθετικών πλαισίων για την ενίσχυση της ανάκαμψης και του μετασχηματισμού του τουριστικού τομέα προς πιο βιώσιμα και ανθεκτικά μοντέλα. Από τη μία πλευρά, οι πόλεις ως τουριστικοί προορισμοί από μόνες τους περιλαμβάνουν μοναδικά τουριστικά οικοσυστήματα και συγκεντρώνουν ένα δίκτυο τουριστικών φορέων, πολλαπλά αξιοθέατα και διαφορετικούς τύπους επισκεπτών σε μια σχετικά μικρή περιοχή. Από την άλλη πλευρά, οι αστικές αρχές μπορούν να συμπληρώσουν την υπάρχουσα τουριστική πολιτική και το ρυθμιστικό περιβάλλον εφαρμόζοντας τουριστικές πολιτικές που βασίζονται σε τόπους μέσα σε ένα συνολικό όραμα για την αστική ανάπτυξη. Με την εισαγωγή μοναδικών λύσεων και ολοκληρωμένων πολιτικών για την προώθηση και διαχείριση του βιώσιμου τουρισμού, οι πόλεις μπορούν να αποτελέσουν παράδειγμα για μικρότερες πόλεις, χωριά και περιφέρειες που εξαρτώνται περισσότερο από τον τουρισμό για την οικονομία τους, ιδίως όσον αφορά τη μείωση της υπερβολικής εξάρτησης από έναν μόνο τομέα και τον συνδυασμό τουριστικών οικονομικών δραστηριοτήτων με άλλες επενδύσεις και προσπάθειες δημιουργίας θέσεων εργασίας για διαφοροποίηση σε άλλους τομείς.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Χωρίς να είναι περιοριστική όσον αφορά την αναμενόμενη ανταπόκριση, η οποία μπορεί να διαφέρει σημαντικά από τη μία πόλη στην άλλη λόγω του μεγέθους τους, των εσωτερικών χαρακτηριστικών και των προκλήσεων, οι αιτούντες καλούνται να εξετάσουν τα θέματα και τα ζητήματα που αναφέρονται παρακάτω κατά την προετοιμασία των προτάσεων έργων τους. Η δοκιμή μέτρων που συνδέονται με περισσότερα από ένα από αυτά τα θέματα και ζητήματα, με ολοκληρωμένο τρόπο, είναι επίσης δυνατή και συνιστάται ιδιαίτερα για το θέμα αυτής της πρόσκλησης.

- Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος προς ποικίλες μορφές έξυπνου, βιώσιμου και προσβάσιμου τουρισμού, ψηφιοποίηση τουριστικών υπηρεσιών, επέκταση της γεωγραφικής και εποχικής εμβέλειάς του για έναν πιο ισορροπημένο ετήσιο οικονομικό και πολιτιστικό κύκλο, και τροφοδοσία σε ένα ευρύτερο φάσμα τύπων επισκεπτών, καθώς και συμβολή στη διαβίωση των τοπικών κοινωνιών,
- Οδηγώντας τον πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό του τουριστικού τομέα εντός του αστικού περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης προς την κυκλική οικονομία, τα έξυπνα επιχειρηματικά μοντέλα τουρισμού και την προσαρμογή του κλίματος, σε στενή συνεργασία με ψηφιακές και πράσινες ευκαιρίες αναβάθμισης και επαναπροσαρμογής δεξιοτήτων, αντιστοίχισης δεξιοτήτων και προσόντων που αναζητούνται στον τουρισμό,

- Προώθηση κοινωνικής ένταξης και καινοτομίας μέσω του τουρισμού, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη μέτρων προσβασιμότητας και οικονομικής προσιτότητας, και τουριστικών επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας που διευκολύνουν τη δημιουργία ανθεκτικών και βιώσιμων θέσεων εργασίας με ιδιαίτερη έμφαση στην ένταξη ευάλωτων και περιθωριοποιημένων ομάδων,
- Καινοτόμα μοντέλα διαχείρισης προορισμών που βασίζονται σε δεδομένα σε πραγματικό χρόνο των τουριστικών ροών, ιδίως ενόψει της αντιμετώπισης υπερπληθυσμένων τουριστικών τοποθεσιών και της επίτευξης μιας πιο ισορροπημένης και κατανεμημένης προσέγγισης, μεταξύ άλλων μέσω συνεργατικών ψηφιακών πλατφορμών και καινοτόμων, βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς διαδρομών αστικού τουρισμού,
- Ενίσχυση του ρόλου των πόλεων ως πυλών στο ευρύτερο τουριστικό περιφερειακό περιβάλλον, ειδικά σε λιγότερο γνωστές περιοχές με υψηλές τουριστικές δυνατότητες, μέσω της ενίσχυσης των δεσμών μεταξύ πόλης και υπαίθρου στο τουριστικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης πολιτιστικών αγαθών και μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς κοντά σε αστικά κέντρα και γύρω περιοχές,
- Νέα μοντέλα τουριστικής διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων συμμετοχικών και συνεργατικών εργαλείων για την ενίσχυση της τοπικής συμμετοχής και της συμμετοχής των ενδιαφερομένων, μέτρων διαχείρισης κρίσεων, καινοτόμων μηχανισμών συλλογής δεδομένων, συστημάτων διαχείρισης της πίεσης στους δημόσιους πόρους και τις δημόσιες υπηρεσίες και μέτρων αντιμετώπισης κοινωνικών και στεγαστικών αναγκών, κόστους και ποιότητας διαβίωσης.

ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Ειδικός στόχος 4.6 για μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη με *«Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του αειφόρου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία»*,
- Ειδικός στόχος 5.1 για μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της *«ενθάρρυνσης της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του αειφόρου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές»*.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΡΟΩΝ

Οι προτάσεις έργων θα αξιολογηθούν, μεταξύ άλλων κριτηρίων, ως προς την ικανότητά τους να επιτυγχάνουν αξιόπιστα αποτελέσματα και την ορθότητα της μεθοδολογίας τους για τη μέτρηση αυτών των αποτελεσμάτων.

Στις αιτήσεις τους, οι αστικές αρχές μπορούν να αναφέρονται σε οποιονδήποτε από τους δείκτες που αναφέρονται παρακάτω, όποτε είναι σχετικοί με τις ιδέες τους για έργα. Ο κατάλογος δεν είναι περιοριστικός ή εξαντλητικός. Περιλαμβάνει γενικούς δείκτες που δεν συσχετίζονται ρητά με το

αντικείμενο της πρόσκλησης, αλλά η χρήση των οποίων μπορεί να βοηθήσει στην έκφραση απτών αποτελεσμάτων. Αυτοί οι δείκτες θα πρέπει να συμπληρώνονται από δείκτες σχετικούς με το συγκεκριμένο έργο.

Οι αστικές αρχές παραμένουν ελεύθερες να ορίσουν τους δικούς τους δείκτες για συγκεκριμένο έργο, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη αυτούς που αναφέρονται, προκειμένου να αντικατοπτρίζουν με τον πιο σαφή και πειστικό τρόπο τις αλλαγές που το έργο τους έχει τη δυνατότητα να επιτύχει.

Δείκτες εκροών

- Αριθμός υποστηριζόμενων πολιτιστικών και τουριστικών τοποθεσιών (μονάδα μέτρησης: πολιτιστικές και τουριστικές τοποθεσίες)
- Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις)
- Υποστηριζόμενοι οργανισμοί διαχείρισης προορισμού (μονάδα μέτρησης: οργανισμοί)
- Αξία ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύχθηκαν για επιχειρήσεις (μονάδα μέτρησης: ευρώ)
- Υποστηριζόμενη υποδομή (νέα, ανακαινισμένη, εκ νέου μετατραπείσα ή εκσυγχρονισμένη) (μονάδα μέτρησης: υποστηριζόμενες υποδομές),
- Νέος εξοπλισμός που δημιουργείται ή/και στηρίζεται (μονάδα μέτρησης: νέος εξοπλισμός),
- Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο ολοκληρωμένων δράσεων για την κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος και μειονεκτουσών ομάδων (μονάδα μέτρησης: άτομα),
- Συμμετοχές σε κοινές δράσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων, των ίσων ευκαιριών και της κοινωνικής ένταξης (μονάδα μέτρησης: συμμετοχές),
- Άτομα που υποστηρίζονται (εκπαιδευμένα, με αναβαθμισμένες δεξιότητες, συνοδευόμενα ή βοηθούμενα) (μονάδα μέτρησης: άτομα),
- Ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην προετοιμασία και την από κοινού υλοποίηση του έργου (μονάδα μέτρησης: συμμετοχές των ενδιαφερομένων).

Δείκτες αποτελεσμάτων

- Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών τοποθεσιών που υποστηρίζονται (μονάδα μέτρησης: επισκέπτες/ έτος),

- Ποσοστό αξιοθέατων επισκεπτών που είναι προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρία ή/και συμμετέχουν σε αναγνωρισμένα προγράμματα προσβασιμότητας (ποσοστό προσπελάσιμων αξιοθέατων),
- Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες (μονάδα μέτρησης: ετήσια ΙΠΑ),
- ΜΜΕ που εισάγουν προϊόντα, διαδικασίες, μάρκετινγκ ή οργανωτική καινοτομία (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις),
- Νέες επιχειρήσεις που επιβιώνουν στην αγορά (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις),
- Αριθμός επιχειρήσεων που υποστηρίζονται για εγγραφή στο Σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις)
- Αριθμός επιχειρήσεων που υποστηρίζονται για να υποβάλουν αίτηση για οικολογικό σήμα ΕΕ ή άλλα οικολογικά σήματα EN ISO 140024 τύπου Ι ή ισοδύναμα εθελοντικά σήματα, τα οποία είναι ανεξάρτητα, βασισμένα σε πολλά κριτήρια και επαληθεύονται από τρίτους (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις)
- ΜΜΕ που συμμετέχουν σε δραστηριότητες διακυβέρνησης προορισμού (μονάδα μέτρησης: συμμετοχές)
- Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών (μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος)
- Επίπεδο συμμετοχής που επιτυγχάνεται στη συμμετοχή με τις τοπικές κοινωνίες (ενημέρωση, διαβούλευση, συνδημιουργία, συναπόφαση) (μονάδα μέτρησης: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που συμμετέχει).

3.3 ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΛΕΝΤΩΝ ΣΕ ΠΟΛΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΡΡΙΚΝΩΝΟΝΤΑΙ

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ «ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΑΛΕΝΤΩΝ ΣΕ ΠΟΛΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΡΡΙΚΝΩΝΟΝΤΑΙ»

Οι δημογραφικές τάσεις των τελευταίων δεκαετιών, ιδίως η γήρανση και η μείωση των ποσοστών γεννήσεων που δεν αντισταθμίζονται από την εσωτερική μετανάστευση, αναδιαμορφώνουν τις προοπτικές ανάπτυξης και εδαφικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ενώ όλες οι περιφέρειες της ΕΕ αντιμετωπίζουν συρρίκνωση του ενεργού πληθυσμού τους, πολλές ανησυχούν περισσότερο.

Στην [Ανακοίνωση «Αξιοποίηση ταλέντων στις περιοχές της Ευρώπης»](#) που δημοσιεύθηκε στις 17 Ιανουαρίου 2023, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιορίζει 82 περιφέρειες σε 16 κράτη μέλη, που αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 30% του πληθυσμού της ΕΕ, οι οποίες επηρεάζονται περισσότερο από

αυτήν τη μείωση του ενεργού πληθυσμού, σε συνδυασμό με το χαμηλό και στάσιμο μερίδιο των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή με καθαρή μετανάστευση του πληθυσμού ηλικίας 15-39 ετών.

Αυτές οι περιφέρειες βρίσκονται ή κινδυνεύουν να πέσουν σε μια **παγίδα ανάπτυξης ταλέντων** που θα μπορούσε να εμβαθύνει τις συγκεκριμένες διαρθρωτικές προκλήσεις τους (π.χ. αναποτελεσματικότητα στην αγορά εργασίας, περιορισμένη οικονομική διαφοροποίηση ή υπερβολική εξάρτηση από κλάδους που φθίνουν, χαμηλές επιδόσεις σχετικά με την καινοτομία που μειώνει τη ζήτηση για εργαζομένους υψηλής ειδίκευσης, φτωχότερα κοινωνικά αποτελέσματα και πιο περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες) και παρεμποδίζει σοβαρά τη βιώσιμη ανάπτυξη και το δυναμικό ελκυστικότητάς τους. Εάν δεν αντιμετωπιστεί, αυτή η διαδικασία θα πυροδοτήσει νέες και αυξανόμενες εδαφικές ανισότητες και την αίσθηση των κατοίκων και των κοινοτήτων από αυτές τις περιοχές, ότι μένουν πίσω.

Όπως τονίζει η ανακοίνωση, η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα απαιτήσει την κινητοποίηση ενός ευρέος φάσματος υφιστάμενων μέσων και πολιτικών της ΕΕ για την υποστήριξη της οικονομικής αναζωογόνησης και της ανάπτυξης των κατάλληλων δεξιοτήτων για την προσέλκυση δραστηριοτήτων υψηλού δυναμικού και έχει δημιουργηθεί ένας ειδικός μηχανισμός ενίσχυσης ταλέντων. **Η πολιτική συνοχής θα είναι φυσικά στην πρώτη γραμμή** αυτών των συντονισμένων προσπαθειών βοηθώντας τις περιφέρειες να ενισχύσουν την ελκυστικότητά τους για ταλέντα, διαφοροποιώντας τις οικονομίες τους, αναβαθμίζοντας την προσβασιμότητα στις υπηρεσίες, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και διασφαλίζοντας τη συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών τοπικών στρατηγικών.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ευρωπαϊκή αστική πρωτοβουλία (EUI) εντάσσεται ως μέρος του μηχανισμού ενίσχυσης ταλέντων μέσω αυτής της νέας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για καινοτόμες δράσεις για την υποστήριξη πόλεων, ιδίως στις προαναφερθείσες περιοχές, για **δοκιμή νέων λύσεων για τη διατήρηση και την προσέλκυση ταλέντων**. Η πρόσκληση επιδιώκει να εντοπίσει τοποθετημένα και ολοκληρωμένα πιλοτικά έργα, δηλαδή τη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων σε πειραματισμούς σε αστική κλίμακα και την αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών διαστάσεων των αντιμετωπιζόμενων δημογραφικών προκλήσεων, με τρόπο που θα μπορούσε **να εμπνεύσει την χρήση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής σε αυτές τις αστικές περιοχές**. Ειδικότερα, η κεφαλαιοποίηση και μεταφορά γνώσης καθώς και η αναπαραγωγή και/ή η αναβάθμιση των πιο επιτυχημένων εμπειριών με επενδύσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) στο πλαίσιο των ειδικών στόχων που αναφέρονται στους «Στόχους της πολιτικής συνοχής» (βλ. ενότητα παρακάτω) μπορούν, επομένως, να συμβάλουν στην πιο συστηματική διαδικασία αναζωογόνησης μακροπρόθεσμα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοχεύει στην επίτευξη ενός ισορροπημένου χαρτοφυλακίου έργων που πληρούν τα υψηλότερα πρότυπα ποιότητας, αντικατοπτρίζοντας παράλληλα τις γεωγραφικές, χωρικές και δημογραφικές διαφορές των ευρωπαϊκών πόλεων.

ΣΧΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

Είτε αφορούν περιοχές που βρίσκονται σε παγίδα ανάπτυξης ταλέντων είτε όχι, οι πόλεις που αντιμετωπίζουν ταχεία συρρίκνωση του ενεργού πληθυσμού και δεν προσελκύουν και/ή διατηρούν νεότερους και/ή πιο καταρτισμένους κατοίκους, αντιμετωπίζουν μια άμεση απειλή συρρίκνωσης, με τη

μετανάστευση του ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και των δεξιοτήτων και τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού να παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητά τους. Παράγοντες όπως η γήρανση του εναπομείναντος πληθυσμού, η σχετική αύξηση της αναλογίας εργαζομένων προς εξαρτώμενα άτομα, καθώς και η αναλογία λιγότερο ειδικευμένων και χαμηλού εισοδήματος ομάδων που συχνά συνδέεται με συρρίκνωση, μπορούν να έχουν αμοιβαία ενισχυτικά αποτελέσματα.

Το έλλειμμα ειδικευμένων εργαζομένων αποτελεί τροχοπέδη για την οικονομική διαφοροποίηση ή/και την εγκατάσταση πιο ανταγωνιστικών βιομηχανιών. Μεταφράζεται επίσης σε χαμηλότερα φορολογικά έσοδα για τις διοικήσεις των πόλεων και μεγαλύτερο κατά κεφαλήν κόστος για τη διατήρηση των τοπικών υπηρεσιών και υποδομών που έχει ζωτική ανάγκη ο «αιχμάλωτος» πληθυσμός. Μακροπρόθεσμα, η ποιότητα των δημόσιων χώρων, τα επίπεδα εξυπηρέτησης των εγκαταστάσεων ευεξίας, όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση, οι δημόσιες συγκοινωνίες ή η υγεία, ενδέχεται να υποφέρουν. Ολόκληρο το αστικό περιβάλλον μπορεί επίσης να επιδεινωθεί από την πτώση της οικονομικής ευημερίας (π.χ. κλείσιμο πρώην εμπορικών ή βιομηχανικών χώρων παραγωγής που μετατράπηκαν σε εγκαταλελειμμένες εγκαταστάσεις), απόσταση συνολικής αρνητικής εικόνας της πόλης, με αποτέλεσμα αποχωρήσεις ακόμη περισσότερων ανθρώπων και επιχειρήσεων¹².

Οι πρωτεύουσες, οι μεγαλύτεροι οικισμοί ή/και τα περιφερειακά κέντρα, επειδή φιλοξενούν συγκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων και συναφών ευκαιριών και υπηρεσιών απασχόλησης¹³, είναι λιγότερο πιθανό να εκτεθούν σε αυτές τις απειλές από τις μικρές και μεσαίες πόλεις¹⁴. Επιπλέον, ενώ οι πρωτεύουσες και οι μεγαλύτεροι οικισμοί μπορεί να έχουν μεγαλύτερη ικανότητα να ενσωματώνουν καινοτομίες αιχμής στις προσεγγίσεις τους, συμπεριλαμβανομένων νέων λύσεων που δεν έχουν δοκιμαστεί ποτέ πριν στην ΕΕ, η καινοτομία είναι σημαντική για τις πόλεις όλων των μεγεθών. Ως εκ τούτου, θα είναι υψίστης σημασίας για τους αιτούντες να **δείξουν ότι η πόλη τους επηρεάζεται από τον συνδυασμό δημογραφικών προκλήσεων και δυσκολιών να προσελκύσουν, να διατηρήσουν ή να αναπτύξουν τα talenta, τις δεξιότητες και τα προσόντα** που απαιτούνται για τον μετριασμό αυτού του αντίκτυπου, όπως αναφέρεται στην Ανακοίνωση για την Αξιοποίηση ταλέντων στις Περιφέρειες της Ευρώπης ανεξάρτητα από το αν αφορούν ή όχι τις αναφερόμενες περιοχές NUTS-2¹⁵. Οι συρρικνούμενες πόλεις μικρού και μεσαίου μεγέθους ενθαρρύνονται ιδιαίτερα να υποβάλουν αίτηση,

¹²Βλ. [Σύνοψη Πολιτικής του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Συρρικνούμενες πόλεις»](#) της 1/11/2022.

¹³Όλες οι πόλεις με τουλάχιστον 250.000 κατοίκους στην ΕΕ και όλα τα περιφερειακά κέντρα, που θεωρούνται οι μεγαλύτεροι οικισμοί σε απόσταση 45 λεπτών με το αυτοκίνητο, διαθέτουν νοσοκομείο, γυμνάσιο και πρόσβαση σε πολλές υπηρεσίες (π.χ. κινηματογράφοι, τράπεζες, καταστήματα λιανικής) όπου πολλές άλλες αστικές περιοχές στερούνται αυτές τις υπηρεσίες. Μόνο το 50% των πόλεων με 50.000 έως 250.000 κατοίκους διαθέτει πανεπιστήμιο, ενώ το 90% των περιφερειακών κέντρων αυτού του μεγέθους διαθέτουν ένα (βλ. [Όγδοη Έκθεση για την Οικονομική, Κοινωνική και Εδαφική Συνοχή](#) για περισσότερες πληροφορίες).

¹⁴Αυτή η αιτιολόγηση θα ληφθεί υπόψη ιδίως ως μέρος της στρατηγικής αξιολόγησης για την «αστική καινοτομία και συνάφεια» των προτάσεών τους (βλ. ενότητα 3.2 της [οδηγίας EUI-IA για αιτούντες](#) για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία επιλογής).

¹⁵Δείτε το [παράρτημα](#) της ανακοίνωσης για τον πλήρη κατάλογο των σχετικών περιοχών NUTS-2.

καθώς αυτές έχουν μεγάλες δυνατότητες να ενισχύσουν την ελκυστικότητα των γύρω κυρίως αγροτικών περιοχών, που αντιμετωπίζουν έλλειμμα ανάπτυξης ταλέντων. Μεμονωμένα ή ομαδικά, σε συνεργασία με κοινωνικοοικονομικούς εταίρους (πανεπιστήμια, ερευνητικές εγκαταστάσεις, ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης, εταιρείες και ομάδες μικρών επιχειρήσεων), τέτοιες πόλεις μπορούν να επιδεικνύουν έναν αριθμό λειτουργιών για την τόνωση της συμμετοχής των ατόμων της πλέον παραγωγικής ηλικίας στο τοπικό εργατικό δυναμικό και να προσελκύσουν νέους κατοίκους, συνδέοντας καλύτερα τις αστικές και αγροτικές περιοχές όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών και ανέσεων και έτσι συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στην αναζωογόνηση των γύρω περιοχών.

Με κατάλληλες στρατηγικές και συνδυασμένες καινοτόμες προσεγγίσεις, ορισμένα από τα προαναφερθέντα ζητήματα μπορούν επίσης να μετατραπούν σε ευκαιρίες. Καθώς ο πληθυσμός μειώνεται, η προσφορά κατοικιών μπορεί να υπερβαίνει τη ζήτηση, οδηγώντας σε αύξηση των κενών ακινήτων και μείωση της αξίας της ιδιοκτησίας που μπορεί να είναι ελκυστική για τους επενδυτές ή/και να προσελκύσει νεότερους ανθρώπους και οικογένειες που αναζητούν πιο προσιτές κατοικίες και καλύτερη περιβαλλοντική ποιότητα σε σύγκριση με τα αστικά κέντρα. Οι εγκαταλελειμμένες εγκαταστάσεις μπορούν να μετατραπούν σε κατοικίες ή/και χώρους πρασίνου, τα εγκαταλελειμμένα κτίρια σε κοινόχρηστους χώρους εργασίας, λειτουργίες πολλαπλών σκοπών, νηπιαγωγεία, θέατρα κ.λπ., μειώνοντας την αστική εξάπλωση και τις αποστάσεις μεταφοράς. Η διαθεσιμότητα νέων μέσων επικοινωνίας, όπως το internet υψηλής ταχύτητας, σε συνδυασμό με λιγότερη συμφόρηση μπορεί επίσης να προσελκύσει διαδικτυακές επιχειρήσεις ή/και νομάδες εργαζόμενους. Αυτές οι πόλεις θα μπορούσαν επίσης να είναι πιο άμεσες στη δοκιμή καινοτόμων προσεγγίσεων και νέων κοινωνικών πειραμάτων, όπως η ανασυγκρότηση του πληθυσμού για την πυκνοποίηση συγκεκριμένων περιοχών (για συμμόρφωση με το μοντέλο της «συμπαγούς πόλης») ή η συμμετοχή των πολιτών στη λήψη σχετικών αποφάσεων ή/και στον από κοινού σχεδιασμό ή/και συμπαραγωγή υπηρεσιών που χρειάζονται περισσότερο για την προσέλκυση ή τη διατήρηση ταλέντων.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Χωρίς να είναι περιοριστική όσον αφορά την αναμενόμενη ανταπόκριση, η οποία μπορεί να διαφέρει σημαντικά από τη μία πόλη στην άλλη λόγω του μεγέθους τους, των εσωτερικών χαρακτηριστικών και των προκλήσεων, οι αιτούντες καλούνται να εξετάσουν τα θέματα και τα ζητήματα που αναφέρονται παρακάτω κατά την προετοιμασία των προτάσεων έργων τους. Η δοκιμή μέτρων που συνδέονται με περισσότερα από ένα από αυτά τα θέματα και ζητήματα, με ολοκληρωμένο τρόπο, είναι επίσης δυνατή και συνιστάται ιδιαίτερα για το θέμα αυτής της πρόσκλησης.

Ενίσχυση της ζήτησης για νεότερα και καταρτισμένα ταλέντα σε πόλεις, όπως:

- **Ενθάρρυνση της οικονομικής διαφοροποίησης των στοχευμένων αστικών περιοχών**, εστιάζοντας σε αναδυόμενους τομείς με μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία αλλά και δυνατότητες ενόψει των χαρακτηριστικών της τοπικής οικονομίας, πιθανώς υπό το πρίσμα των διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης και των προσεγγίσεων έξυπνης εξειδίκευσης,
- **Ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας νέων** μέσω καινοτόμων χρηματοοικονομικών προγραμμάτων που υποστηρίζουν τη δημιουργία νεοφυών ή θυγατρικών επιχειρήσεων από

μόνιμους φοιτητές ή/και πρόσφατα αποφοιτήσαντες εργαζόμενους (και ιδιαίτερα γυναίκες), σχετικές υπηρεσίες επώασης, καθοδήγησης και συναφείς επιχειρηματικές υπηρεσίες.

Ενίσχυση της προσφοράς νέων και καταρτισμένων ταλέντων και της ελκυστικότητας των πόλεων, μεταξύ των οποίων:

- **Πρώθηση νέων συμμαχιών** μεταξύ αστικών αρχών, επιχειρήσεων, ακαδημαϊκού κόσμου, ερευνητικών ιδρυμάτων και/ή κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης, *μεταξύ άλλων*, για:
 - ο την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, υποτροφιών, επιτόπιων εκπαιδεύσεων και συναφούς οικονομικής βοήθειας, όπως εγγυήσεις για τη νεολαία με σκοπό τη γεφύρωση των αναντιστοιχιών δεξιοτήτων μεταξύ της επιχειρηματικής ζήτησης και του διαθέσιμου εργατικού δυναμικού, καθώς και ενόψει της κατάκτησης των ικανοτήτων που σχετίζονται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση,
 - ο την ενθάρρυνση των γυναικών (ισότιμη πρόσβαση) στα προσόντα και την απασχόληση,
 - ο την προώθηση και την οργάνωση της ένταξης των εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης από την ΕΕ και εκτός ΕΕ.
- **Ανάπτυξη υπηρεσιών που ευνοούν τη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού και την ποιότητα ζωής των κατοίκων**, μεταξύ άλλων μέσω κοινοτικών έργων αύξησης του κοινωνικού κεφαλαίου και προσαρμογής της προσφοράς υπηρεσιών στις τοπικές ανάγκες (συνταξιούχοι, οικογένειες), πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην αναζωογόνηση των δημόσιων χώρων, της συνειρμικής, πολιτιστικής και/ή δημιουργικής κοινοτικής ζωής ή/και στην προώθηση της ισορροπίας των φύλων και των αλληλεγγύων μεταξύ των γενεών,
- **Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή στέγαση ή/και διευκόλυνση της εγκατάστασης ή/και της επανεγκατάστασης νέων εργαζομένων** και των οικογενειών τους ή/και ερευνητών ή/και μεταπτυχιακών φοιτητών που μπορεί να είναι απαραίτητα για τη διατήρηση ενός ζωντανού οικοσυστήματος καινοτομίας,
- **Ανανέωση ή/και εξορθολογισμού του δομημένου περιβάλλοντος και του αστικού χώρου** καθώς και των δημόσιων υποδομών και των συναφών υπηρεσιών μέσω:
 - ο μέτρων για την ανακαίνιση ή/και την επαναχρησιμοποίηση κενών κατοικιών, ιστορικών ή βιομηχανικών κτιρίων ή για την εκ νέου μετατροπή των χώρων και παρόμοιων εγκαταλελειμμένων περιοχών σε χώρους πρασίνου, συμβάλλοντας επίσης στους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ για την ουδετερότητα των εκπομπών άνθρακα,
 - ο νέων μοντέλων διακυβέρνησης και χρηματοδότησης, αμοιβαιοποίησης των μέσων εντός της δυναμικής της λειτουργικής περιοχής, για την καλύτερη σύνδεση αστικών και αγροτικών περιοχών ή/και τη λειτουργία συλλογικών υποδομών και υπηρεσιών

καλύτερα βαθμονομημένων, στην κατάλληλη κρίσιμη μάζα πληθυσμού και με όφελος από οικονομίες κλίμακας, για τις πόλεις και τις γύρω περιοχές,

- ο μέσω μέτρων για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων διοικήσεων, των βασικών υπηρεσιών που προσφέρονται στον πληθυσμό καθώς και για τη βελτίωση της διαφανούς και συμμετοχικής εμπλοκής των πολιτών στη λήψη αποφάσεων.

ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

- Ειδικός στόχος 1.1 για μια πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη Ευρώπη με την «ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και την ενημέρωση προηγμένων τεχνολογιών»,
- Ειδικός στόχος 1.2 για μια πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη Ευρώπη «αποκομίζοντας τα οφέλη της ψηφιοποίησης σε πολίτες, εταιρείες, ερευνητικούς οργανισμούς και δημόσιες αρχές»,
- Ειδικός στόχος 1.3 για μια πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη Ευρώπη μέσω της «ενίσχυσης της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγικών επενδύσεων»,
- Ειδικός στόχος 1.4 για μια πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη Ευρώπη με «ανάπτυξη δεξιοτήτων για έξυπνη εξειδίκευση, βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα»,
- Ειδικός στόχος 4.1 για μια Ευρώπη πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς μέσω της «ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και της ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτική απασχόληση μέσω της ανάπτυξης κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας»,
- Ειδικός στόχος 4.2 για μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της «βελτίωσης της ίσης πρόσβασης σε υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς και ποιότητας στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας για εξ αποστάσεως και διαδικτυακή εκπαίδευση και κατάρτιση»,
- Ειδικός στόχος 4.3 για μια Ευρώπη πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς μέσω της «προώθησης της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος και μειονεκτούντων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών στέγασης και των κοινωνικών υπηρεσιών»,
- Ειδικός στόχος 4.4 για μια Ευρώπη πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς μέσω της «προώθησης της κοινωνικοοικονομικής ενσωμάτωσης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών μέσω ολοκληρωμένων δράσεων, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών στέγασης και των κοινωνικών υπηρεσιών»,

- Ειδικός στόχος 5.1 για μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της «ενθάρρυνσης της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του αειφόρου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές».

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΡΩΣΗ

Οι προτάσεις έργων θα αξιολογηθούν, μεταξύ άλλων κριτηρίων, ως προς την ικανότητά τους να επιτυγχάνουν αξιόπιστα αποτελέσματα και την ορθότητα της μεθοδολογίας τους για τη μέτρηση αυτών των αποτελεσμάτων.

Στις αιτήσεις τους, οι αστικές αρχές μπορούν να αναφέρονται σε οποιονδήποτε από τους δείκτες που αναφέρονται παρακάτω, όποτε είναι σχετικοί με τις ιδέες τους για έργα. Ο κατάλογος δεν είναι περιοριστικός ή εξαντλητικός. Περιλαμβάνει δείκτες που δεν συσχετίζονται ρητά με το αντικείμενο της πρόσκλησης για την αξιοποίηση ταλέντων σε πόλεις που συρρικνώνονται, αλλά που μπορούν να βοηθήσουν στην έκφραση απτών αποτελεσμάτων και επομένως αξίζει να εξεταστούν. Αυτοί οι δείκτες θα πρέπει να συμπληρώνονται από δείκτες σχετικούς με το συγκεκριμένο έργο.

Οι αστικές αρχές παραμένουν ελεύθερες να ορίσουν τους δικούς τους δείκτες για συγκεκριμένο έργο, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη αυτούς που αναφέρονται, προκειμένου να αντικατοπτρίζουν με τον πιο σαφή και πειστικό τρόπο τις αλλαγές που το έργο τους έχει τη δυνατότητα να επιτύχει.

Δείκτες εκρμών

- Νέα προϊόντα και υπηρεσίες που δημιουργούνται (μονάδα μέτρησης: νέα προϊόντα/υπηρεσίες),
- Υποστηριζόμενη υποδομή (νέα, ανακαινισμένη, εκ νέου μετατραπείσα ή εκσυγχρονισμένη) (μονάδα μέτρησης: υποστηριζόμενες υποδομές),
- Νέος εξοπλισμός που δημιουργείται ή/και στηρίζεται (μονάδα μέτρησης: νέος εξοπλισμός),
- Άτομα που υποστηρίζονται (εκπαιδευμένα, με αναβαθμισμένες δεξιότητες, συνοδευόμενα ή βοηθούμενα) (μονάδα μέτρησης: άτομα),
- Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις),
- Υποστηριζόμενες νέες επιχειρήσεις (μονάδα μέτρησης: νέες επιχειρήσεις),
- Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς),
- Χωρητικότητα νέας ή εκσυγχρονισμένης κοινωνικής κατοικίας (μονάδα μέτρησης: άτομα),
- Ενδιαφερόμενα μέρη που εμπλέκονται στην προετοιμασία και την από κοινού υλοποίηση του έργου (μονάδα μέτρησης: συμμετοχές των ενδιαφερομένων),

- Πολίτες που συμμετέχουν στην προετοιμασία και από κοινού υλοποίηση του έργου, (μονάδα μέτρησης: άτομα).

Δείκτες αποτελεσμάτων

- Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες (μονάδα μέτρησης: ετήσια ΙΠΑ),
- Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών (μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος),
- Νέες επιχειρήσεις που επιβιώνουν στην αγορά (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις),
- Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες για τα προϊόντα, τις διαδικασίες, την εμπορία ή την οργάνωση (μονάδα μέτρησης: επιχειρήσεις),
- Αιτήσεις για εμπορικά σήματα και για σχέδια (μονάδα μέτρησης: αιτήσεις για εμπορικά σήματα και για σχέδια)
- Μαθητείες που υποστηρίζονται σε ΜΜΕ (μονάδα μέτρησης: πρόσωπα),
- Το προσωπικό των ΜΜΕ που ολοκληρώνει εκπαίδευση για δεξιότητες για έξυπνη εξειδίκευση, για βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα (ανά τύπο δεξιοτήτων: τεχνική, διαχείριση, επιχειρηματικότητα, πράσινη, άλλη) (μονάδα μέτρησης: συμμετέχοντες),
- Ετήσιοι χρήστες νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων για την υπηρεσία απασχόλησης (μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος),
- Ετήσιοι χρήστες νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής μέριμνας (μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος),
- Ετήσιοι χρήστες νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων (μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος),
- Ετήσιοι χρήστες εκσυγχρονισμένων ή/και κτιρίων που έχουν μετατραπεί εκ νέου σε κοινωνικές κατοικίες (μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος),
- Ετήσιοι χρήστες νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων προσωρινής υποδοχής ((μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος),
- Ετήσιοι χρήστες νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγείας ή/και κοινωνικής φροντίδας ((μονάδα μέτρησης: χρήστες/έτος),
- Επίπεδο συμμετοχής που επιτυγχάνεται στη συμμετοχή με τις τοπικές κοινωνίες (ενημέρωση, διαβούλευση, συνδημιουργία, συναπόφαση) (μονάδα μέτρησης: ποσοστό του τοπικού πληθυσμού που συμμετέχει).

4. ΦΑΣΕΙΣ ΈΡΓΟΥ

Η διάρκεια ζωής του έργου EUI-IA αποτελείται από 4 φάσεις (βλ. οδηγίες EUI-IA για λεπτομέρειες):

- i. **Η προετοιμασία του έργου** (καλύπτεται από ένα κατ' αποκοπή ποσό) περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την εκπόνηση της αίτησης έργου και ολοκληρώνεται με την έγκριση του έργου για χρηματοδότηση από τις αρχές της EUI.
- ii. **Η φάση έναρξης έργου** (καλύπτεται από ένα κατ' αποκοπή ποσό) διαρκεί 6 μήνες και αρχίζει μετά την επίσημη έγκριση του έργου. Αποσυνδέεται από τη φάση υλοποίησης, διεξάγεται πριν από την επίσημη έναρξη της υλοποίησης του έργου και είναι αφιερωμένη αποκλειστικά στον έλεγχο ετοιμότητας του έργου (συμπεριλαμβανομένου του εκ των προτέρων ελέγχου), καθώς και στις δραστηριότητες διαχείρισης του έργου για τη δημιουργία των συνθηκών για την ομαλή έναρξη και υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου.
- iii. **Η φάση υλοποίησης του έργου** διαρκεί 3,5 χρόνια, αρχίζει μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της φάσης έναρξης έργου και διαρκεί μέχρι την εγκεκριμένη καταληκτική ημερομηνία υλοποίησης του έργου.

Επισημαίνεται ότι υπάρχουν ορισμένες διαφορές όσον αφορά τη διάρκεια των δεσμών εργασίας του έργου που υλοποιούνται κατά τη φάση υλοποίησης:

- **«Οριζόντιες» δέσμες εργασίας:** Η διαχείριση, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση, η επικοινωνία και η κεφαλαιοποίηση του έργου διαρκούν καθ' όλη τη διάρκεια της φάσης υλοποίησης (3,5 έτη). Αναμένεται ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων 6 μηνών της φάσης υλοποίησης (μετά τη δρομολόγηση της καινοτόμου λύσης, δηλαδή την ολοκλήρωση της εφαρμογής των θεματικών δεσμών εργασίας), οι «οριζόντιες» δέσμες εργασιών θα επικεντρωθούν στα εξής: σύνοψη και αξιολόγηση των δραστηριοτήτων του έργου· προετοιμασία των συμπερασμάτων του έργου· περαιτέρω επικοινωνία, διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και των διδαγμάτων του έργου· προετοιμασία της συνέχειας του έργου με γνώμονα τις προοπτικές συνέχισης και αναβάθμισης των δοκιμασμένων λύσεων που αποδείχθηκαν επιτυχείς μετά το πέρας της χρηματοδότησης στο πλαίσιο της EUI-IA προσαρμογή των δοκιμασμένων καινοτόμων λύσεων στις πόλεις των εταίρων μεταφοράς και της περαιτέρω αξιοποίησής τους σε ολόκληρη την Ευρώπη· η τελική υποβολή εκθέσεων.
- **Οι θεματικές δέσμες εργασίας μπορούν να διαρκέσουν έως και 3 έτη και θα πρέπει να λήξουν 6 μήνες πριν από την ημερομηνία λήξης της φάσης υλοποίησης**, προκειμένου –όπως παρουσιάστηκε παραπάνω– να καταστεί δυνατή η ορθή αξιολόγηση της υλοποίησης του έργου και η πειραματική καινοτόμος λύση για την επίτευξη των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, την προώθηση των

δραστηριοτήτων μεταφοράς και την περαιτέρω αξιοποίηση των επιτευγμάτων του έργου. Η αξιολόγηση των επιδόσεων του έργου και της δοκιμασμένης καινοτόμου λύσης είναι ζωτικής σημασίας για να επιτραπεί η επέκταση του έργου στην αστική περιοχή του έργου και η δυνατότητα αναπαραγωγής του σε άλλες πόλεις σε όλη την Ευρώπη, επομένως μια περίοδος 6 μηνών μετά τον πειραματισμό θα πρέπει να αφιερωθεί σε δραστηριότητες αξιολόγησης.

- **Η δέσμη εργασιών μεταφοράς αρχίζει το αργότερο 12 μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης του έργου και διαρκεί μέχρι το τέλος της φάσης υλοποίησης.** Η έναρξη αυτής της δέσμης εργασιών θα πρέπει να αποφασιστεί από τη ΜUA και τους εταίρους μεταφοράς μετά από ανάλυση της πιο εφικτής και επωφελούς στιγμής για την έναρξη της συνεργασίας. Θα πρέπει να επιτρέπει στους Εταίρους Μεταφοράς να εμπλακούν την πλέον κατάλληλη στιγμή ήδη κατά τα αρχικά στάδια της υλοποίησης ενός έργου.
- iv. **Η φάση διοικητικού κλεισίματος** (καλύπτεται από ένα κατ' αποκοπή ποσό) διαρκεί 3 μήνες και σχετίζεται με όλες τις διοικητικές δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα μετά τη φάση υλοποίησης, προκειμένου να κλείσει το έργο και να γίνει επικύρωση των αφηγηματικών και οικονομικών εγγράφων αναφοράς. Επισημαίνεται ότι κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης αναμένεται ότι οι εκπρόσωποι του έργου EUI-IA εξακολουθούν να είναι διαθέσιμοι να συμμετάσχουν στις δραστηριότητες κεφαλαιοποίησης και διάδοσης που δρομολογήθηκαν από τη Μόνιμη Γραμματεία.

5. ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Αρχή του συνολικού κόστους

Η EUI-IA ακολουθεί την αρχή του συνολικού κόστους. Αυτό σημαίνει ότι, **ενώ το έργο λαμβάνει συγχρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ έως το 80 % των επιλέξιμων δαπανών, κάθε εταίρος (κύριες και συνδεδεμένες αστικές αρχές, εταίροι υλοποίησης και εταίροι μεταφοράς) που λαμβάνει το ΕΤΠΑ πρέπει να εξασφαλίσει τουλάχιστον το 20 % της δημόσιας ή ιδιωτικής συνεισφοράς για να ολοκληρώσει τον προϋπολογισμό του είτε από δικούς του πόρους είτε από άλλες πηγές (αλλά όχι από άλλη πηγή χρηματοδότησης της ΕΕ).** Η συνεισφορά των εταίρων μπορεί να έχει τη μορφή μετρητών και/ή σε είδος.

Πληρωμές ΕΤΠΑ

Το καθεστώς πληρωμών της EUI-IA βασίζεται κυρίως στις αρχές των προκαταβολών πληρωμών του ΕΤΠΑ και, σε τελική ανάλυση, στην επιστροφή των δαπανών που όντως πραγματοποιήθηκαν:

- **Μια πρώτη (προκαταβολή) του ΕΤΠΑ** που αντιστοιχεί στο 50 % της επιχορήγησης του ΕΤΠΑ καταβάλλεται στην κύρια αστική αρχή εντός 90 ημερών από την επιτυχή ολοκλήρωση της φάσης έναρξης. Αυτή η πρώτη προκαταβολή καλύπτει επίσης τα δύο κατ' αποκοπή ποσά για

την προετοιμασία και τη φάση έναρξης του έργου των δεσμών εργασίας. Το συνολικό αυτό κατ' αποκοπή ποσό των συνολικά επιλέξιμων δαπανών των 100 000 ευρώ(που αντιστοιχεί σε 80 000 ευρώ του ΕΤΠΑ) συνίσταται στο κατ' αποκοπή ποσό των 25 000 ευρώ(που αντιστοιχεί σε 20 000 ευρώ του ΕΤΠΑ) για την προετοιμασία των έργων και στο κατ' αποκοπή ποσό των 75 000 ευρώ(που αντιστοιχεί σε 60 000 ευρώ του ΕΤΠΑ) για τη φάση έναρξης.

- **Μια δεύτερη (προκαταβολή) του ΕΤΠΑ** που αντιστοιχεί στο 30 % της επιχορήγησης του ΕΤΠΑ καταβάλλεται στην κύρια αστική αρχή μετά την υποβολή και έγκριση της χρηματοδοτικής αξίωσης 1 η οποία περιλαμβάνει δαπάνες έργων που έχουν επικυρωθεί από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου. Πριν από την επικύρωση από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου, οι δηλωθείσες δαπάνες πρέπει να ανέρχονται τουλάχιστον στο 35 % του συνολικού προϋπολογισμού του έργου. Σε περίπτωση που οι δαπάνες του έργου που επικυρώθηκαν από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου μειωθούν κάτω από το 35% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών, η δεύτερη προκαταβολή του ΕΤΠΑ καταβάλλεται κατ' αναλογία.
- **Μια τρίτη πληρωμή του ΕΤΠΑ** που αντιστοιχεί στο 20 % κατ' ανώτατο όριο της επιχορήγησης του ΕΤΠΑ καταβάλλεται στην κύρια αστική αρχή μετά την έγκριση της (τελικής) 4^{ης} ετήσιας έκθεσης προόδου, την έγκριση της τελικής έκθεσης ποιότητας και την επικύρωση των δαπανών του έργου στη χρηματοδοτική αξίωση 2 από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου. Η τελική ετήσια έκθεση προόδου υποβάλλεται το αργότερο 1 μήνα μετά τη φάση υλοποίησης και η (τελική) χρηματοδοτική αξίωση 2 υποβάλλεται μαζί με την τελική ποιοτική έκθεση στο τέλος της φάσης διοικητικού κλεισίματος. Σε περίπτωση που οι δαπάνες του έργου που έχουν επικυρωθεί από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου υπολείπονται του 100 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών του έργου, η τρίτη πληρωμή του ΕΤΠΑ καταβάλλεται κατ' αναλογία. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η τρίτη πληρωμή δεν βασίζεται πλέον στην αρχή της προκαταβολής αλλά στην αρχή της επιστροφής των πραγματοποιηθέντων και των καταβληθέντων εξόδων. Ως εκ τούτου, οι εταίροι του έργου πρέπει να προ-χρηματοδοτούν τις δαπάνες τους κατά την τελευταία φάση υλοποίησης του έργου (που δεν καλύπτεται από το 80 % της προκαταβολής που εισπράττεται). Η τρίτη πληρωμή καλύπτει επίσης το κατ' αποκοπή ποσό των 20 000 ευρώ του συνολικού επιλέξιμου κόστους (που αντιστοιχεί σε 16 000 ευρώ του ΕΤΠΑ), το οποίο καλύπτει τη φάση διοικητικού κλεισίματος του έργου.

6. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΈΡΓΟΥ

6.1 ΣΥΜΠΡΑΞΗ

Όπως παρουσιάζεται στο τμήμα 2 «Επιλέξιμες αρχές – ποιοι μπορούν να υποβάλλουν αίτηση», μόνο οι επιλέξιμες αστικές αρχές μπορούν να υποβάλουν έντυπο αίτησης στο πλαίσιο πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA. Στο πλαίσιο της EUI-IA, η κύρια αστική αρχή αναμένεται να συμμετάσχει άμεσα στον πειραματισμό και να διαδραματίσει στρατηγικό ηγετικό ρόλο στην ανάπτυξη του έργου EUI-IA, με τη

δημιουργία και την ηγεσία μιας ισχυρής εταιρικής σχέσης έργου, ώστε να καταστεί τεχνικά, επιστημονικά και οικονομικά βιώσιμη.

Η σύμπραξη έργου περιλαμβάνει:

- **Εταίροι υλοποίησης** – βασικά ιδρύματα και οργανισμοί που είναι σε θέση να συμβάλλουν στην υλοποίηση του έργου, έχοντας ενεργό ρόλο στην υλοποίηση και χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του έργου με την παροχή οικονομικής συνεισφοράς στο έργο (το μερίδιο του προϋπολογισμού που εξασφαλίζεται από έναν εταίρο του έργου, δηλαδή ποσοστό συγχρηματοδότησης),
- **Εταίροι μεταφοράς** – πόλεις που ενδιαφέρονται να διδάσκονται από τον πειραματισμό και να αναπαραγάγουν τις καινοτόμες λύσεις, σε συνέχεια της υλοποίησης του έργου και να παρέχουν στην κύρια αστική αρχή μια εξωτερική προοπτική σχετικά με τη δυνατότητα μεταφοράς και αναπαραγωγής της πειραματικής καινοτόμου λύσης,
- (κατά περίπτωση) **Συνδεδεμένη(-ες) αστική(-ές) αρχή(-ές).**

Όλοι οι εταίροι του έργου (κύριες ή συνδεδεμένες αστικές αρχές, εταίροι υλοποίησης και εταίροι μεταφοράς) που λαμβάνουν χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ πρέπει να διασφαλίζουν τη δική τους συνεισφορά.

Όλοι οι εταίροι πρέπει να είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση (είναι δυνατή η συμμετοχή εταίρων υλοποίησης από διαφορετικές χώρες, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν την έδρα τους σε κράτη μέλη της ΕΕ και ότι υπάρχει σαφής αιτιολόγηση όσον αφορά την προστιθέμενη αξία του έργου). Όλοι οι εμπλεκόμενοι εταίροι αναμένεται επίσης να επισημοποιήσουν τη συνεργασία τους υπογράφοντας συμφωνία εταιρικής σχέσης.

Κύρια αστική αρχή

Τα έργα θα πρέπει να αποδεικνύουν τη σαφή ευθύνη της ενεργού συμμετοχής της αστικής αρχής στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων και στην τοπική εταιρική σχέση. Η EUI-IA λειτουργεί βάσει μιας κύριας αστικής αρχής που είναι υπεύθυνη για τη συνολική υλοποίηση και διαχείριση ολόκληρου του έργου. Η κύρια αστική αρχή φέρει το σύνολο της οικονομικής και νομικής ευθύνης έναντι της εντεταλμένης οντότητας. Άλλοι εταίροι του έργου διατηρούν τη δική τους ευθύνη έναντι της κύριας αστικής αρχής. Οι αρμοδιότητες της εταιρικής σχέσης που εκπροσωπείται από την κύρια αστική αρχή περιγράφονται σε σύμβαση επιδότησης μεταξύ της κύριας αστικής αρχής και της εντεταλμένης οντότητας και στη συμφωνία εταιρικής σχέσης που θα υπογραφεί από όλους τους εμπλεκόμενους εταίρους μετά την έγκριση του έργου (και τους εταίρους μεταφοράς μετά την επιλογή τους). Η κύρια αστική αρχή θα πρέπει να διασφαλίζει τη συμμετοχή όλων των εταίρων του έργου στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου.

Συνδεδεμένες αστικές αρχές

Κάθε υφιστάμενη ένωση αστικών αρχών (εθνικές/περιφερειακές ενώσεις αστικών αρχών, εδαφικά σύμφωνα ή ενώσεις, αναπτυξιακές περιφέρειες κ.λπ.) με ή χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένου πολεοδομικού συγκροτήματος, καθώς και μεμονωμένες αστικές αρχές που δεν δεσμεύονται από επίσημη συμφωνία συνεργασίας αλλά είναι πρόθυμες να υποβάλουν από κοινού αίτηση στο πλαίσιο της EUI-IA, υποδεικνύει/-ουν στο έντυπο αίτησης μία τοπική διοικητική μονάδα ως κύρια αστική αρχή και τις άλλες τοπικές διοικητικές μονάδες ως συνδεδεμένες αστικές αρχές. Οι συνδεδεμένες αστικές αρχές είναι υπεύθυνες για την υλοποίηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και την παραγωγή σχετικών παραδοτέων/αποτελεσμάτων. Οι συνδεδεμένες αστικές αρχές έχουν μερίδιο στον προϋπολογισμό του έργου και αναφέρουν τις δαπάνες που πραγματοποιούνται για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις συνδεδεμένες αστικές αρχές (συμπεριλαμβανομένου του νομικού καθεστώτος, της πείρας και των αρμοδιοτήτων, των προσώπων επικοινωνίας κ.λπ.) παρέχονται στο έντυπο της αίτησης.

Συνιστάται οι ενώσεις και/ή οι ομάδες αστικών αρχών (χωρίς καθεστώς οργανωμένων οικισμών) που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση να είναι εδαφικά όμορες και να επιδιώκουν τον περιορισμό του αριθμού των εμπλεκόμενων συνδεδεμένων αστικών αρχών.

Οι συνδεδεμένες αστικές αρχές επισημοποιούν τη συμβατική σχέση με την κύρια αστική αρχή υπογράφοντας τη συμφωνία εταιρικής σχέσης, όπως και άλλοι εταίροι έργου, μετά την έγκριση του έργου.

Η πρόταση νέων μορφών συνεργασίας, η αμοιβαιοποίηση των μέσων για την επίτευξη της επιθυμητής κρίσιμης μάζας για έναν κοινό σκοπό και, ως εκ τούτου, η εφαρμογή των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων της EUI-IA ως ομάδας αστικών αρχών είναι δυνατή και, ορισμένες φορές, άκρως επιθυμητή για την προώθηση της δυναμικής των λειτουργικών αστικών περιοχών.

Εταίροι υλοποίησης

Η ανάπτυξη ισχυρών εταιρικών σχέσεων μεταξύ των δημόσιων φορέων, του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών (συμπεριλαμβανομένων των πολιτών και των κατοίκων) αναγνωρίζεται ευρέως ως ακρογωνιαίος λίθος της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Ανάλογα με το θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί και με βάση το τοπικό πλαίσιο και τις προηγούμενες εμπειρίες, οι κύριες αστικές αρχές θα πρέπει να συμπεριλάβουν έναν διαφορετικό συνδυασμό σχετικών εταίρων (θεσμικά όργανα, φορείς – ακόμα και αν ανήκουν εξ ολοκλήρου σε δήμους/δημοτικά συμβούλια, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εταίρους του ιδιωτικού τομέα, επενδυτές, ερευνητικά ιδρύματα, ΜΚΟ κ.λπ.), που απαιτούνται για την επίτευξη της προτεινόμενης καινοτόμου λύσης, την επίτευξη των στόχων του έργου και τη διασφάλιση πιο μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων όσον αφορά τη βιωσιμότητα και την κλιμάκωση. Οι εταίροι υλοποίησης θα πρέπει να διαθέτουν σχετική εμπειρία και εμπειρογνωμοσύνη για να συμπληρώνουν την εμπειρία και την εμπειρογνωμοσύνη της κύριας αστικής αρχής και να προσθέτουν αξία σε ολόκληρο το έργο. Εάν τα έργα πρόκειται να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που θεωρούνται ως οι πλέον πιεστικές από τους ενδιαφερόμενους φορείς και τις ομάδες-στόχους, εάν πρόκειται να είναι πραγματικά τολμηρά όσον αφορά την καινοτομία και να δεσμευτούν να εφαρμόσουν δοκιμασμένες λύσεις σε ευρύτερη κλίμακα μετά την ολοκλήρωση του έργου, τότε θα πρέπει να

επιδιώξουν να επωφεληθούν από τη γνώση και την εμπειρογνωμοσύνη που υπάρχει εκτός των αστικών αρχών στο τοπικό οικοσύστημα, καθώς και από τη στήριξη από δημόσιους και/ή ιδιωτικούς επενδυτές που ενδιαφέρονται να συνεργαστούν.

Η εταιρική σχέση θα πρέπει να είναι ισορροπημένη και συμπληρωματική όσον αφορά τις αρμοδιότητες πολιτικής και τις θεματικές αρμοδιότητες. Οι εταιρικές σχέσεις θα πρέπει να επιδιώκουν την προώθηση της οριζόντιας (συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται με τις διάφορες διαστάσεις της αστικής πρόκλησης που πρέπει να αντιμετωπιστεί) και κάθετης ολοκλήρωσης (συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης). Δεν υπάρχει ομοιόμορφη λύση για όλους. Οι αιτούντες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι εταιρικές σχέσεις με περισσότερους από 10 εταίρους ενδέχεται να απαιτούν επιπλέον προσπάθειες και πόρους για τη διασφάλιση αποτελεσματικής διαχείρισης.

Οποιοσδήποτε οργανισμός διαθέτει νομική προσωπικότητα μπορεί να έχει τον ρόλο του εταίρου υλοποίησης σε ένα έργο EUI-IA. Οι εταίροι υλοποίησης θα έχουν ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση του έργου και είναι υπεύθυνοι για την υλοποίηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων και την παραγωγή των σχετικών παραδοτέων/αποτελεσμάτων. Οι εταίροι υλοποίησης έχουν μερίδιο από τον προϋπολογισμό του έργου και αναφέρουν τις δαπάνες που προκύπτουν για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων. Οι εταίροι υλοποίησης θα πρέπει να επιλέγονται σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Οι συμβουλευτικές εταιρείες που έχουν ως πρωταρχικό στόχο την ανάπτυξη και τη διαχείριση ευρωπαϊκών έργων και οι οργανισμοί που δεν διαθέτουν προσωπικό (δηλώνουν μόνο τα έξοδα εξωτερικής εμπειρογνωμοσύνης) δεν δικαιούνται να συμμετέχουν σε ένα έργο ως εταίροι υλοποίησης. Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τους εταίρους υλοποίησης (συμπεριλαμβανομένου του νομικού καθεστώτος, της εμπειρίας και των ικανοτήτων, των προσώπων επικοινωνίας κ.λπ.) πρέπει να παρέχονται στο έντυπο αίτησης. Κατ' αρχήν, ένας εταίρος υλοποίησης μπορεί να συμμετέχει σε διάφορες προτάσεις έργων στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η συνεισφορά και η προστιθέμενη αξία στα διάφορα έργα είναι σαφώς δικαιολογημένες.

Λάβετε υπόψη ότι οι αστικές αρχές δεν μπορούν να θεωρηθούν και να καταγραφούν ως εταίροι υλοποίησης, αλλά μόνο ως κύρια αστική αρχή ή συνδεδεμένη αστική αρχή, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας που αναφέρονται παραπάνω.

Εταίροι μεταφοράς

Οι εταίροι μεταφοράς είναι αστικές αρχές που συμμετέχουν στη σύμπτυξη έργου προκειμένου να παρακολουθήσουν τον πειραματισμό και να διδαχθούν από αυτόν. Αναμένεται ότι κάθε έργο EUI-IA θα έχει 3 εταίρους μεταφοράς προερχόμενους από άλλα κράτη μέλη εκτός της κύριας αστικής αρχής.

Κάθε αστική αρχή τοπικής διοικητικής μονάδας που ορίζεται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο (που αντιστοιχεί στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή στον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA της Eurostat) και βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να γίνει εταίρος μεταφοράς. Δεν απαιτείται ελάχιστος αριθμός κατοίκων (πόλεις όλων των μεγεθών μπορούν να γίνουν εταίροι μεταφοράς).

Η λογική της πρόσκλησης εταίρων μεταφοράς στην εταιρική σχέση έργου είναι να ενισχυθεί η

προσαρμοστικότητα της δοκιμασμένης λύσης σε άλλα αστικά περιβάλλοντα στην ΕΕ και στη συνέχεια να αυξηθούν οι πιθανότητές της να αναπαραχθεί στο εξωτερικό και να αναπτυχθεί σε ευρύτερη κλίμακα μακροπρόθεσμα, ενδεχομένως με χρηματοδότηση από τα κύρια προγράμματα της πολιτικής συνοχής και από το ΕΤΠΑ ειδικότερα. Επιπλέον, μπορεί επίσης να συμβάλει στην υποστήριξη της ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ των πόλεων της ΕΕ και στην οικοδόμηση μακροχρόνιων σχέσεων μεταξύ τους. Η συμμετοχή στον πειραματισμό θα επιτρέψει στους εταίρους μεταφοράς να ενισχύσουν το δυναμικό καινοτομίας τους και να αυξήσουν την ικανότητά τους για την εφαρμογή καινοτόμων λύσεων (τόσο από άποψη περιεχομένου όσο και από άποψη διαδικασίας) και να προετοιμάσουν τη διαδικασία προσαρμογής και αναπαραγωγής, εν όλω ή εν μέρει, των δοκιμασμένων καινοτόμων λύσεων στις πόλεις τους, συμμετέχοντας στις δραστηριότητες μεταφοράς, και επωφελούμενοι από μια λύση που θα δουν να υλοποιείται και να αποφέρει αποτελέσματα, αλλά και να ξεπερνάει προβλήματα και εμπόδια, ανοίγοντας τον δρόμο για την καινοτομία.

Οι εταίροι μεταφοράς πρέπει να προσδιοριστούν και να επιλεγούν και αναμένεται να δεσμευτούν για τη σύμπραξη του έργου το αργότερο κατά τη φάση έναρξης. Η συνεργασία μεταφοράς, η οποία υλοποιείται μέσω της Δέσμης Εργασιών Μεταφοράς, πρέπει να αρχίσει νωρίτερα από 12 μήνες από την αρχή της υλοποίησης του έργου. Στους εταίρους μεταφοράς θα διατεθεί σταθερός προϋπολογισμός.

Συμμετοχή ομάδων-στόχων και ευρύτερων ενδιαφερόμενων μερών

Κατά την ανάπτυξη του έργου EUI-IA και σε όλες τις φάσεις του έργου, είναι απαραίτητο να προσδιορίζεται και να εμπλέκεται η ευρύτερη ομάδα ενδιαφερομένων, ανάλογα με τον χαρακτήρα του έργου: τοπικές κοινότητες, κοινωνικοί εταίροι, επιχειρήσεις, ΜΚΟ, εμπειρογνώμονες, ιδρύματα, οργανισμοί, άτομα κ.λπ., καθώς και οι ομάδες-στόχοι του έργου (δηλ. ανάλογα με τα έργα: πολίτες, ασκούμενοι/ες, άτομα που αναζητούν εργασία, ευάλωτες ομάδες και/ή περιθωριοποιημένες κοινότητες, χρήστες μιας δεδομένης υπηρεσίας ή διοίκησης), που ενδέχεται να επηρεαστούν ή να επηρεαστούν από το έργο. Ο προσδιορισμός των ενδιαφερόμενων μερών, η κατανόηση της επιρροής τους στο έργο EUI-IA και η εξισορρόπηση των αναγκών και των προσδοκιών τους είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία του έργου. Ως εκ τούτου, οι αστικές αρχές θα πρέπει να φέρουν όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη γύρω από το τραπέζι για να φέρουν τα προβλήματα και τις ανάγκες στο σωστό πλαίσιο, να συμφωνήσουν σε ένα κοινό όραμα ή μια επιθυμητή αλλαγή στην επίτευξη των οποίων πρέπει να συμβάλει το έργο EUI-IA, και να σχεδιάσουν συγκεκριμένες λύσεις και δράσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την επίτευξη της επιθυμητής αλλαγής. Η ευρύτερη ομάδα ενδιαφερόμενων μερών επωφελείται άμεσα και/ή έμμεσα, αλλά δεν διαδραματίζει άμεσο ρόλο στην υλοποίηση του έργου EUI-IA και δεν θα πρέπει να θεωρείται εταίρος του έργου EUI-IA. Ως εκ τούτου, δεν διαθέτει ειδικό προϋπολογισμό, ούτε ρητές αρμοδιότητες κατά την υλοποίηση του έργου, αλλά θεωρείται σχετική και θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά (από κοινού δημιουργία) για τη διασφάλιση της ομαλής και αποτελεσματικής υλοποίησης του έργου.

6.2 ΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η λογική παρέμβασης του έργου EUI-IA αποτελεί μια αναπαράσταση σαφούς και καλά μελετημένης κατανόησης του τρόπου με τον οποίο οι προγραμματισμένες δράσεις αναμένεται να οδηγήσουν στην επιθυμητή αλλαγή και τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Είναι ένας τρόπος περιγραφής της λογικής ακολουθίας μεταξύ των αρχικών αναγκών, των στοιχείων, των δραστηριοτήτων του έργου, της απόδοσης, των αποτελεσμάτων και του τελικού αντίκτυπου. Είναι ένα εργαλείο για τη διάρθρωση σύνθετων παρεμβάσεων και την προετοιμασία της αξιολόγησης ενός έργου. Η λογική της παρέμβασης περιγράφει: ποιο είναι το σκεπτικό της παρέμβασης/του έργου; Ποιες είναι οι προκλήσεις/ανάγκες που πυροδότησαν την παρέμβαση; Ποια προβλήματα σκοπεύει να επιλύσει η παρέμβαση; Ποια είναι η «επιθυμητή αλλαγή»; Πώς πρέπει να επιτευχθούν οι αλλαγές αυτές;

Η λογική της παρέμβασης αποτελείται από στρατηγικές συνιστώσες, επιχειρησιακές συνιστώσες και συνιστώσες παρακολούθησης και αξιολόγησης:

- Οι στρατηγικές συνιστώσες περιλαμβάνουν: τον γενικό στόχο, τους ειδικούς στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα.
- Οι επιχειρησιακές συνιστώσες περιλαμβάνουν: πρόγραμμα εργασιών έργου, δέσμες εργασιών, δραστηριότητες, παραδοτέα και αποτελέσματα.

Το πρόγραμμα εργασιών του έργου εξηγεί τον τρόπο υλοποίησης του έργου σας. Είναι ένας χάρτης που λειτουργεί ως οδηγός για την υλοποίηση του έργου σας, εάν αυτό χρηματοδοτηθεί. Το πρόγραμμα εργασιών είναι μια ανάλυση του έργου σε σημαντικά βήματα που ονομάζονται δέσμες εργασιών. Οι δέσμες εργασιών αναλύονται σε μικρότερα βήματα που ονομάζονται δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες οδηγούν σε παραδοτέα και κάθε δέσμη εργασιών οδηγεί σε ένα ή περισσότερα αποτελέσματα.

Οι δέσμες εργασιών αποτελούν δομικά στοιχεία του προγράμματος εργασίας, αντιπροσωπεύουν τους κύριους πυλώνες του έργου και αποτελούνται από σχετικές με το έργο δραστηριότητες που απαιτούνται για την ολοκλήρωση συγκεκριμένων στοιχείων του έργου και την παραγωγή αποτελεσμάτων του έργου. Για τη διάρθρωση του έργου EUI-IA πρέπει να χρησιμοποιηθεί το ακόλουθο σύνολο δεσμών εργασιών:

- Φάση προετοιμασίας και έναρξης της δέσμης εργασιών
- Διαχείριση έργου δέσμης εργασιών
- Παρακολούθηση και αξιολόγηση της δέσμης εργασιών
- Επικοινωνία και κεφαλαιοποίηση δέσμης εργασιών
- Θεματική δέσμη εργασιών

- Μεταφορά δέσμης εργασιών
- Κλείσιμο δέσμης εργασιών
- Οι συνιστώσες παρακολούθησης και αξιολόγησης περιλαμβάνουν: δείκτες εκροών και δείκτες αποτελεσμάτων.

6.3 ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ

Κάθε έργο που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο της EUI-IA θα υποστηρίζεται από εμπειρογνώμονα της EUI. Ειδικότερα, οι εμπειρογνώμονες της EUI θα παρέχουν στο πλαίσιο των έργων:

- συμβουλές και καθοδήγηση σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο σχετικά με το έργο και την υλοποίησή του.
- Συνδρομή στην ανάπτυξη τεκμηρίωσης έργων και αποτελεσμάτων που θα αποτυπώνουν και θα διαδίδουν τα επιτεύγματα και τις προοπτικές μετά την υλοποίηση (βιωσιμότητα, κλιμάκωση και δυνατότητα μεταφοράς), τα διδάγματα που αντλήθηκαν και τις ορθές πρακτικές, σε ευρύτερο κοινό με σκοπό τη διευκόλυνση της ανάπτυξης των πλέον επιτυχημένων καινοτομιών σε άλλες πόλεις της ΕΕ.
- Συμμετοχή και συμβολή σε δραστηριότητες κεφαλαιοποίησης και διάδοσης.
- Βοήθεια για την εφαρμογή της δέσμης εργασιών μεταφοράς.

Η υποστήριξη και η παροχή συμβουλών θα παρέχονται από τους εμπειρογνώμονες της EUI σε συνεχή βάση καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας υλοποίησης των έργων, καθώς και κατά τη διάρκεια της φάσης κλεισίματος.

Οι εμπειρογνώμονες της EUI είναι άτομα με εις βάθος γνώση των αστικών θεμάτων που έχουν σημασία για κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων, με εμπειρία στη συνεργασία με τις αστικές αρχές για έργα που περιλαμβάνουν δημόσιες επενδύσεις και τη φυσική υλοποίησή τους, καθώς και με καλή κατανόηση του πλαισίου της πολιτικής συνοχής και αποδεδειγμένη εμπειρία στην υποστήριξη του αστικού πειραματισμού και της καινοτομίας.

Η EUI-IA καλύπτει άμεσα όλες τις δαπάνες που σχετίζονται με τις δραστηριότητες των εμπειρογνομένων της EUI (συμπεριλαμβανομένων των εξόδων ταξιδιού και διαμονής). Ως εκ τούτου, οι αιτούντες δεν θα πρέπει να προβλέπουν προϋπολογισμό για τον σκοπό αυτό στο έντυπο της αίτησής τους.

6.4 ΜΕΤΑΦΟΡΑ

Μια βασική καινοτομία σε σύγκριση με τα έργα αστικών καινοτόμων δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 είναι η ενσωμάτωση της συνιστώσας της διακρατικής μεταφοράς ως αναπόσπαστο μέρος των έργων EUI-IA.

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η πρωταρχική εστίαση των έργων EUI-IA παραμένει στη δοκιμή νέων καινοτόμων λύσεων σε μια δεδομένη περιοχή, αλλά με τη νέα αυτήν συνιστώσα αναμένεται ότι τις διαδικασίες και τα αποτελέσματα του πειραματισμού θα ακολουθήσουν πόλεις-εταίροι από άλλες χώρες (εταίροι μεταφοράς). Σε όλα τα έργα EUI-IA περιλαμβάνεται πλέον μια ειδική δέσμη εργασιών για τη μεταφορά, με συγκεκριμένες δραστηριότητες, προϋπολογισμούς, παραδοτέα και αποτελέσματα.

Η EUI-IA έχει καθιερωθεί για να προσδιορίζει και να υποστηρίζει τη δοκιμή μεταβιβάσιμων και ευέλικτων καινοτόμων λύσεων για την αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποσκοπεί επίσης στη συλλογή και την ανταλλαγή αποτελεσμάτων από πειραματισμούς (μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης δραστηριοτήτων μεταφοράς) για την ενίσχυση των ικανοτήτων καινοτομίας και την απόκτηση γνώσεων για όλες τις αστικές περιοχές της ΕΕ. Ο στόχος είναι τα αποτελέσματα των έργων EUI-IA να χρησιμοποιούνται (να αναπαράγονται, να επεκτείνονται) από άλλες πόλεις της ΕΕ, αυξάνοντας τον αντίκτυπο ολόκληρης της πρωτοβουλίας, συμβάλλοντας έτσι στη χάραξη αστικής πολιτικής σε διάφορα επίπεδα, καθώς και στη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών αστικών περιοχών.

Η ενσωμάτωση της συνιστώσας μεταφοράς θα πρέπει να επικεντρώνεται στα εξής:

- να επιτρέπεται στους εταίρους μεταφοράς να ακολουθήσουν τον σχεδιασμό και τη δρομολόγηση της δοκιμασμένης καινοτόμου λύσης,
- να επιτρέπεται στους εταίρους μεταφοράς να αναλύσουν τα τοπικά αστικά τους περιβάλλοντα, προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να προσαρμοστεί η καινοτόμος λύση στις τοπικές ανάγκες και συνθήκες,
- να ανταλλάσσονται γνώσεις και εμπειρίες μεταξύ όλων των εταίρων του έργου,
- να ανταλλάσσονται πολύτιμες συμβουλές που μπορούν να προσδώσουν εξωτερική διάσταση στο έργο EUI-IA, και ταυτόχρονα να εμπνεύσουν τους εταίρους μεταφοράς,
- προετοιμασία, από τους εταίρους μεταφοράς, φακέλου εγγράφων τεκμηρίωσης που μπορεί να τούς εξυπηρετήσει για τη μελλοντική αναπαραγωγή της καινοτόμου λύσης (έγγραφα μελέτης σκοπιμότητας και ευκαιριών αναπαραγωγής και έγγραφα τεκμηρίωσης επενδύσεων),
- προετοιμασία, από την κύρια αστική αρχή και τους εταίρους της στο έργο, της συνέχειας του έργου EUI-IA με τη μορφή ενός μοντέλου καινοτόμου λύσης EUI που θα χρησιμοποιείται από άλλες πόλεις της ΕΕ που ενδιαφέρονται για την καινοτόμο λύση.

Οι παραπάνω δραστηριότητες μπορούν να πραγματοποιηθούν χρησιμοποιώντας τις παρακάτω **επιλογές μεθόδων εργασίας**: επιτόπιες επισκέψεις, on-line ή off-line εργαστήρια/συναντήσεις/συζητήσεις, δραστηριότητες αξιολόγησης από ομότιμους, προσωπική εργασία των εταίρων μεταφοράς που τούς επιτρέπει να αξιοποιήσουν περαιτέρω τα διδάγματα που προέρχονται από την ανταλλαγή μεταφοράς, αλλά και να προετοιμαστούν για μελλοντική αναπαραγωγή της καινοτόμου λύσης, και άλλες επιθυμητές μορφές εργασίας και συνεργασίας.

Οι εταίροι μεταφοράς αναμένεται να προετοιμάσουν τα ακόλουθα παραδοτέα και αποτελέσματα μάθησης και επενδύσεων: **έρευνα δυναμικότητας μεταφοράς, μελέτη σκοπιμότητας αναπαραγωγής και ευκαιριών** – (ένα για κάθε εταίρο μεταφοράς). Επιτρέπεται επίσης να χρηματοδοτούν την **τεκμηρίωση των επενδύσεων και την υλοποίηση πιλοτικών επενδύσεων μικρής κλίμακας**.

Η κύρια αστική αρχή αναμένεται να προετοιμάσει ένα **Μοντέλο καινοτόμων λύσεων στο πλαίσιο της EUI**– ένα τελικό έγγραφο που θα επικεντρώνεται στη δυνατότητα μεταφοράς και κλιμάκωσης της δοκιμασμένης καινοτόμου λύσης, προκειμένου να επιτρέψει σε άλλους (όχι μόνο στους εταίρους μεταφοράς αλλά και σε όλες τις ενδιαφερόμενες πόλεις της ΕΕ) να ενημερωθούν για τα πορίσματα του πειραματισμού και να λάβουν καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο προσέγγισης της αναπαραγωγής.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της μεταφοράς δέσμης εργασιών θα αποφασιστεί από τον αιτούντα EUI-IA και θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- έναν προϋπολογισμό που διατίθεται στην κύρια αστική αρχή και στους οικείους εταίρους υλοποίησης για την υποστήριξη της εφαρμογής της δέσμης εργασιών μεταφοράς,
- προϋπολογισμούς για κάθε εταίρο μεταφοράς υπό μορφή κατ' αποκοπή ποσού (απλουστευμένη επιλογή κόστους) ύψους 150 000 ευρώ (που αντιστοιχεί σε 120 000 ευρώ του ΕΤΠΑ και ίδια συνεισφορά 30 000 ευρώ).

Η κύρια αστική αρχή έχει την ευθύνη για τον προσδιορισμό και την επιλογή των εταίρων μεταφοράς που επιθυμεί να ενσωματώσει στην εταιρική σχέση. Η διαδικασία εντοπισμού των Εταίρων Μεταφοράς θα πρέπει να ξεκινάει ήδη από το στάδιο της αίτησης, όταν οι αιτούντες καλούνται να προσδιορίσουν άλλες ευρωπαϊκές αστικές περιοχές που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την αναπαραγωγή της προτεινόμενης λύσης εν όψει των ευνοϊκών συνθηκών μεταφοράς (παρόμοια χαρακτηριστικά, πλαίσια) ή από την αύξηση της δυναμικής της καινοτομίας τους· να διευκρινίσουν πως θα εντοπιστούν οι πιο κατάλληλοι Εταίροι Μεταφοράς και να προσδιορίσουν δυνητικούς Εταίρους Μεταφοράς, αν έχουν ήδη εντοπιστεί, μαζί με τα σχετικά κίνητρα/σκεπτικό. Δεδομένου ότι ένας από τους στόχους της EUI-IA είναι ότι οι εκροές των έργων θα χρησιμοποιηθούν από άλλες πόλεις, αυξάνοντας τον αντίκτυπο ολόκληρης της πρωτοβουλίας και ότι η φιλοδοξία της EUI-IA είναι να αυξήσει την αναπαραγωγικότητα των καινοτόμων λύσεων που αναπτύσσονται από τα έργα, είναι σημαντικό τα έργα στο στάδιο της αίτησης να μπορούν να επιδείξουν μια καλοσχεδιασμένη διαδικασία, αιτιολόγηση και το σκεπτικό πίσω από την επιλογή των καταλληλότερων εταίρων μεταφοράς.

Οι εταίροι μεταφοράς πρέπει να προσδιοριστούν το αργότερο κατά τη διάρκεια της Φάσης Έναρξης και η επιτυχής ολοκλήρωση της Φάσης Έναρξης εξαρτάται από την υπογραφή, τουλάχιστον, επιστολών πρόθεσης από τους εταίρους μεταφοράς.

Η επιλογή των εταίρων μεταφοράς θα πρέπει να επιτρέπει: (i) τη διατήρηση μιας καλής ισορροπίας όσον αφορά την ποικιλία των πόλεων που συμμετέχουν στην εταιρική σχέση [το μέγεθός τους (μικρές, μεσαίες, μεγάλες πόλεις) και την τοπική θέση τους(λιγότερο ανεπτυγμένες, μεταβατικές και περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες)], και (ii) τη συγκέντρωση των σημαντικότερων εταίρων μεταφοράς για την ποιότητα των δραστηριοτήτων αναπαραγωγής. Ως εκ τούτου, **η επιλογή των εταίρων μεταφοράς θα ακολουθεί ορισμένες κατευθυντήριες αρχές:**

- οι εταίροι μεταφοράς προέρχονται από διαφορετικά κράτη μέλη της ΕΕ,
- τουλάχιστον δύο από τις τέσσερις εμπλεκόμενες πόλεις (η κύρια αστική αρχή + οι 3 εταίροι μεταφοράς) βρίσκονται σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες ή περιφέρειες μετάβασης¹⁶,
- η εταιρική σχέση περιλαμβάνει πόλεις διαφορετικών μεγεθών.

6.5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Τα έργα EUI-IA μπορούν να χρησιμοποιούν τις ακόλουθες κατηγορίες δαπανών:

- Προσωπικό
- Γραφεία και διοίκηση
- Ταξίδια και διαμονή
- Εξωτερική εμπειρογνομosύνη και υπηρεσίες
- Εξοπλισμός
- Υποδομές και κατασκευαστικές εργασίες

Για κάθε κατηγορία δαπανών, στις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA παρέχεται ορισμός καθώς και καθοδήγηση για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και την υποβολή εκθέσεων. Συνιστάται θερμά στους εταίρους του έργου να ζητούν συμβουλές από τη Μόνιμη Γραμματεία εάν υπάρχει οποιοδήποτε ζήτημα σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών το οποίο δεν απαντάται από τους ισχύοντες κανόνες. Σημειώστε ότι οι δαπάνες των εταίρων μεταφοράς καλύπτονται από ένα κατ' αποκοπήν ποσό.

Οι δαπάνες που δηλώνονται από το έργο πρέπει να ελέγχονται από έλεγχο πρώτου επιπέδου. Η ανεξάρτητη γνώμη του ελέγχου πρώτου επιπέδου πρέπει να καλύπτει τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δηλωθεισών δαπανών, την υλοποίηση των προϊόντων και των υπηρεσιών, την ορθότητα των δηλωθεισών δαπανών και τη συμμόρφωση των δαπανών και των λειτουργιών με τους κανόνες της EUI-IA, της ΕΕ και των κρατών μελών. Δεδομένου ότι ο έλεγχος πρώτου επιπέδου διορίζεται

¹⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions/background>

και καταβάλλεται απευθείας από την EUI-IA, δεν θα πρέπει να προβλέπεται καμία δαπάνη ελέγχου (λογιστικός έλεγχος) από την εταιρική σχέση για το έργο κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού του έργου. Ο έλεγχος πρώτου επιπέδου θα οργανώνει επίσης επιτόπιους ελέγχους των έργων. Ο επιτόπιος έλεγχος σημαίνει ότι ο **έλεγχος πρώτου επιπέδου θα επισκέπτεται το έργο και θα επαληθεύει ότι ορισμένες δραστηριότητες, αγορές υπηρεσιών και προϊόντων, καθώς και επενδύσεις έχουν πράγματι πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το εγκεκριμένο έντυπο αίτησης κατά τη διάρκεια της υλοποίησης, και ότι έχουν τηρηθεί οι σχετικοί κανονισμοί.**

Όπως αναφέρεται στις αρχές χρηματοδότησης, τα έργα EUI-IA ακολουθούν την αρχή του «συνολικού κόστους»: ένα έργο συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ με έως το 80 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών, και κάθε εταίρος έργου (κύρια ή συνδεδεμένη αστική αρχή, εταίρος υλοποίησης και εταίρος μεταφοράς) που λαμβάνει χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ πρέπει να εξασφαλίσει χρηματοδοτική συνεισφορά για την ολοκλήρωση του προϋπολογισμού του έως τον στόχο της συνεισφοράς (τουλάχιστον 20 % των επιλέξιμων δαπανών του εταίρου).

Όταν οι συνεισφορές αυτές προέρχονται από ιδιωτικές πηγές, δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων. Όταν οι συνεισφορές προέρχονται από δημόσιες πηγές και εφόσον οι δραστηριότητες του έργου δεν είναι οικονομικές, η χρηματοδότηση τέτοιων δραστηριοτήτων δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Ωστόσο, όταν υπάρχουν συνεισφορές από δημόσιους πόρους ενός κράτους μέλους σε έργα που περιλαμβάνουν «οικονομικές δραστηριότητες», δηλαδή προσφορά αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά, τότε τα έργα αυτά πρέπει να σχεδιάζονται κατά τέτοιον τρόπο ώστε κάθε δημόσια συνεισφορά να συμμορφώνεται με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων σε όλα τα επίπεδα, δηλαδή είτε στο επίπεδο του ιδιοκτήτη, του κατασκευαστή και/ή του φορέα εκμετάλλευσης του έργου ή της εγκατάστασης. Στις περιπτώσεις αυτές, η παρεχόμενη δημόσια χρηματοδότηση θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του κανονισμού de minimis ή με τους όρους που καθορίζονται στον γενικό κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία (ΓΚΑΚ) ή στην απόφαση για τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος.

Λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις και τις κρατικές ενισχύσεις παρέχονται στις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA.

7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΊΑ ΥΠΟΒΟΛΉΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η **δέσμη αιτήσεων** για την δεύτερη πρόσκληση υποβολής προτάσεων EUI-IA αποτελείται από τα εξής:

- Οι παρόντες **όροι αναφοράς** διατίθενται σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ. Ωστόσο, σε περίπτωση αποκλίσεων, λάβετε υπόψη ότι υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.
- Κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA (διατίθενται μόνο στην αγγλική γλώσσα), που χρειάζονται να ληφθούν σοβαρά υπόψη αναφορικά με τους βασικούς κανόνες της πρωτοβουλίας.

- **Τεχνική καθοδήγηση για την πλατφόρμα ηλεκτρονικής ανταλλαγής (EEP).**
- **Λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του εντύπου αίτησης που διατίθεται ηλεκτρονικά** σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ στο σύστημα EEP. Ωστόσο, σε περίπτωση αποκλίσεων, λάβετε υπόψη ότι υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.
- **Έντυπο αίτησης Ανεπίσημο έγγραφο εργασίας** (μια λειτουργική έκδοση του εντύπου αίτησης και του Φύλλου επιβεβαίωσης – έγγραφο Word διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά) ως εργαλείο για να βοηθήσει στη διαδικασία σύνταξης της αίτησης.

Όλα τα έγγραφα τεκμηρίωσης διατίθενται στον δικτυακό τόπο της EUI.

Η διαδικασία εφαρμογής είναι 100 % χωρίς τη χρήση χαρτιού μέσω της χρήσης του EEP (<https://eep.urban-initiative.eu/>). Η αίτηση αποτελείται από:

- **Έντυπο αίτησης:** το έντυπο αίτησης πρέπει να συμπληρωθεί μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας EEP. Αποτελείται από ενότητες που παρουσιάζουν την ιδέα του έργου και το σκεπτικό (συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με την καινοτομία της πρότασης), την εταιρική σχέση (συμπεριλαμβανομένης της κύριας αστικής αρχής, των εταίρων υλοποίησης, των εταίρων μεταφοράς και, κατά περίπτωση, των συνδεδεμένων αστικών αρχών), τους κύριους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα, το προτεινόμενο πρόγραμμα εργασιών και τον προτεινόμενο προϋπολογισμό. Η επεξεργασία και η υποβολή είναι δυνατή μόνο κατά τη διάρκεια ανοικτής πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Η αίτηση περιλαμβάνει ορισμένους αυτόματους συνδέσμους, τύπους και ελέγχους. Λόγω των χαρακτηριστικών αυτών, αν το έντυπο δεν είναι σωστά συμπληρωμένο (συμπεριλαμβανομένης τυχόν έλλειψης του φύλλου επιβεβαίωσης), εμφανίζονται μηνύματα σφάλματος και δεν μπορεί να υποβληθεί. Αυτό συμβάλλει στη σημαντική μείωση του κινδύνου υποβολής μη επιλέξιμων αιτήσεων.
- **Παράρτημα:** Οι αιτούντες μπορούν να μεταφορτώσουν ένα παράρτημα στο σύστημα EEP που θα επισυναφθεί στο έντυπο της αίτησης. Θα μπορούσε να είναι χάρτης που παρουσιάζει την περιοχή παρέμβασης, διάγραμμα, γράφημα πληροφοριών κ.λπ. Ο τύπος και το μέγεθος του φακέλου που θα επισυναφθεί καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές EEP.
- **Φύλλο επιβεβαίωσης:** Το φύλλο επιβεβαίωσης δημιουργείται αυτόματα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα όταν συμπληρώνεται το έντυπο αίτησης ή μετά τη συμπλήρωσή του. Πρέπει να εκτυπωθεί, να υπογραφεί από νόμιμο εκπρόσωπο της κύριας αστικής αρχής, να σαρωθεί και να μεταφορτωθεί στο έντυπο αίτησης ενότητα Η Φύλλο επιβεβαίωσης. Το έντυπο αίτησης δεν μπορεί να υποβληθεί χωρίς το φύλλο επιβεβαίωσης.

Συνιστάται θερμά οι αιτούντες να συμπληρώνουν το έντυπο της αίτησης σε σαφή αγγλικά, αν και μπορεί επίσης να υποβληθεί σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα της ΕΕ. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι στρατηγικές και επιχειρησιακές αξιολογήσεις θα γίνονται με βάση την αγγλική έκδοση του εντύπου αίτησης (μεταφρασμένο στην αγγλική γλώσσα από εξωτερικό πάροχο που έχει συνάψει σύμβαση με τη Μόνιμη Γραμματεία, σε περίπτωση που το Έντυπο αίτησης υποβληθεί σε άλλη γλώσσα). Η ποιότητα της μετάφρασης δεν θα είναι εγγυημένη από τη Μόνιμη Γραμματεία και, ως εκ τούτου, είναι στην

ευθύνη των αιτούντων. Επιπλέον, η σύμβαση επιδότησης, η διαχείριση έργου, η επίσημη υποβολή εκθέσεων, τα βασικά παραδοτέα και κάθε επικοινωνία με την εντεταλμένη οντότητα και τη Μόνιμη Γραμματεία θα πρέπει να γίνεται στην αγγλική γλώσσα.

Η τελική προθεσμία για την υποβολή του εντύπου αίτησης και του φύλλου επιβεβαίωσης είναι
05/10/2023, 14:00 CEST

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Μετά την υποβολή, κάθε αίτηση υποβάλλεται σε διαδικασία επιλογής που οργανώνεται σύμφωνα με τα ακόλουθα στάδια:

1. Έλεγχος επιλεξιμότητας
2. Στρατηγική αξιολόγηση
3. Επιχειρησιακή αξιολόγηση

8.1 ΈΛΕΓΧΟΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Μετά την ολοκλήρωση της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA, η Μόνιμη Γραμματεία διενεργεί έλεγχο επιλεξιμότητας για όλες τις υποβληθείσες αιτήσεις έργων πριν από την προθεσμία της πρόσκλησης. Σκοπός του ελέγχου επιλεξιμότητας είναι η επαλήθευση της συμμόρφωσης των ληφθέντων εντύπων αιτήσεων και των παραρτημάτων τους με τα επίσημα κριτήρια επιλεξιμότητας, η αποφυγή περαιτέρω αξιολόγησης των μη επιλέξιμων αιτήσεων και η διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης όλων των προτάσεων που πρόκειται να επιλεγούν για χρηματοδότηση.

Τα κριτήρια επιλεξιμότητας της EUI-IA είναι τα ακόλουθα:

1. Το έντυπο αίτησης έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά μέσω της EEP πριν από την προθεσμία που ορίζεται στους Όρους εντολής της Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.
2. Το Έντυπο αίτησης είναι πλήρως συμπληρωμένο.
3. Ο αιτών είναι μια ενιαία αστική αρχή μιας τοπικής διοικητικής μονάδας που ορίζεται ανάλογα με τον βαθμό αστικοποίησης ως πόλη, κωμόπολη ή προάστιο (που αντιστοιχεί στον κωδικό 1

της ταξινόμησης DEGURBA ή τον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA της Eurostat) και περιλαμβάνει τουλάχιστον 50 000 κατοίκους.

Ή

Ο αιτών είναι ένωση ή ομάδα αστικών αρχών με νομικό καθεστώς οργανωμένου οικισμού που αποτελείται από τοπικές διοικητικές ενότητες, όπου η πλειονότητα (τουλάχιστον το 51 %) των κατοίκων ζει σε τοπικές διοικητικές ενότητες που ορίζονται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια (που αντιστοιχούν στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή τον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA) και όπου το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού είναι τουλάχιστον 50 000 κάτοικοι.

Ή

Ο αιτών είναι ένωση ή ομάδα αστικών αρχών χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένων οικισμών όπου όλες οι εμπλεκόμενες αστικές αρχές (κύρια αστική αρχή και συνδεδεμένες αστικές αρχές) είναι τοπικές διοικητικές ενότητες που ορίζονται σύμφωνα με τον βαθμό αστικοποίησης (DEGURBA) της Eurostat ως πόλεις, κωμοπόλεις ή προάστια (που αντιστοιχούν στον κωδικό 1 της ταξινόμησης DEGURBA ή τον κωδικό 2 της ταξινόμησης DEGURBA) και όπου το συνολικό άθροισμα του πληθυσμού (κύρια αστική αρχή και συνδεδεμένες αστικές αρχές) είναι τουλάχιστον 50 000 κάτοικοι.

4. Τηρείται η περίοδος επιλεξιμότητας: η ημερομηνία λήξης του έργου τηρεί τις απαιτήσεις της πρόσκλησης και της πρωτοβουλίας.
5. Τηρούνται οι μέγιστες απαιτήσεις προϋπολογισμού (κατ' ανώτατο όριο 5 εκατ. ευρώ ΕΤΠΑ) και η αρχή της συγχρηματοδότησης (τουλάχιστον 20 % της συνεισφοράς που εξασφαλίζεται από την εταιρική σχέση).
6. Όλοι οι εμπλεκόμενοι εταίροι (κύρια αστική αρχή, συνδεδεμένες αστικές αρχές και εταίροι υλοποίησης) προέρχονται από τα κράτη μέλη της ΕΕ.
7. Σε περίπτωση ένωσης ή ομάδας αστικών αρχών χωρίς νομικό καθεστώς οργανωμένου πολεοδομικού συγκροτήματος, στο έντυπο της αίτησης παρουσιάζονται μια κύρια αστική αρχή και οι συνδεδεμένες αστικές αρχές.
8. Οι αιτούσες αστικές αρχές (κύριες αστικές αρχές και/ή συνδεδεμένες αστικές αρχές) συμμετέχουν σε μία μόνο πρόταση έργου στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.
9. Οι αιτούσες αστικές αρχές (κύριες αστικές αρχές και/ή συνδεδεμένες αστικές αρχές) δεν έχουν επιλεγεί και χρηματοδοτηθεί για το ίδιο θέμα από προηγούμενες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων EUI-IA.

10. Ένα μη τροποποιημένο φύλλο επιβεβαίωσης δεόντως υπογεγραμμένο από τον νόμιμο εκπρόσωπο της κύριας αστικής αρχής μεταφορτώνεται στην ΕΕΡ, στην Ενότητα Εντύπου αίτησης φύλλου επιβεβαίωσης.

Εάν δεν πληρούνται όλες οι ανωτέρω απαιτήσεις, η αίτηση θεωρείται μη επιλέξιμη και δεν διενεργείται περαιτέρω αξιολόγηση. Οι αιτούντες θα ενημερωθούν στο τέλος του ελέγχου επιλεξιμότητας της απόφασης σχετικά με την αίτησή τους (εάν θα προχωρήσει ή όχι).

8.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΉ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι αιτήσεις που κηρύσσονται επιλέξιμες και παραδεκτές θα υπόκεινται σε στρατηγική αξιολόγηση από ομάδα εξωτερικών εμπειρογνομόνων. Η στρατηγική αξιολόγηση αντιστοιχεί στο **70 %** της στάθμισης που δίδεται στη συνολική αξιολόγηση του έργου και αποτελείται από τα ακόλουθα κριτήρια:

- **Καινοτομία και συνάφεια** (30 %) Κατά πόσο είναι σε θέση ο αιτών να αποδείξει ότι η πρόταση έργου είναι μια νέα λύση που έχει προστιθέμενη αξία σε σχέση με το θέμα της πρόσκλησης; Κατά πόσο η λύση σχετίζεται με το τοπικό πλαίσιο και τους στόχους της πολιτικής συνοχής;
- **Σύμπραξη και συνδημιουργία** (12 %) Κατά πόσο είναι η σύμπραξη σχετική και σταθερή για την εφαρμογή της προτεινόμενης λύσης και την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων; Κατά πόσο η πρόταση δίνει χώρο για ουσιαστική συμμετοχή και συνδημιουργία των ενδιαφερόμενων μερών, των ομάδων-στόχων και των πολιτών;
- **Μέτρηση των αποτελεσμάτων και του αντίκτυπου** (12 %) Κατά πόσο τα αναμενόμενα αποτελέσματα είναι συγκεκριμένα και ρεαλιστικά, και αντικατοπτρίζουν τον αναμενόμενο αντίκτυπο του έργου στο τοπικό πλαίσιο, καθώς και στους δικαιούχους/τελικούς χρήστες;
- **Βιωσιμότητα και κλιμάκωση** (8 %) Κατά πόσο το έργο θα προσφέρει βιώσιμη συμβολή για την αντιμετώπιση της προσδιορισθείσας πρόκλησης; Κατά πόσο η προτεινόμενη λύση θα είναι αυτοσυντηρούμενη πέραν της καταληκτικής ημερομηνίας και έχει τη δυνατότητα να αναβαθμιστεί εάν αποδειχθεί επιτυχής;
- **Δυνατότητα μεταφοράς του έργου** (8 %) Κατά πόσο το έργο θα έχει τη δυνατότητα να μεταφερθεί σε άλλες αστικές περιοχές σε ολόκληρη την Ευρώπη;

Οι ενδεικτικές ερωτήσεις αξιολόγησης για κάθε κριτήριο παρουσιάζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της EUI-IA, κεφάλαιο 3.2 «Διαδικασία επιλογής».

Ως αποτέλεσμα της στρατηγικής αξιολόγησης, η Ομάδα εξωτερικών εμπειρογνομόνων εκπονεί αξιολόγηση των αιτήσεων και τις κατατάσσει με βάση τη βαθμολόγηση της στρατηγικής αξιολόγησής τους. Σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι επικρατέστερες αιτήσεις στη συνολική κατάταξη προχωρούν στην επιχειρησιακή αξιολόγηση. Οι αιτούντες ενημερώνονται στο τέλος της διαδικασίας της στρατηγικής αξιολόγησης για την απόφαση σχετικά με την αίτησή τους (εάν θα προχωρήσει ή όχι).

8.3 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΉ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η επιχειρησιακή αξιολόγηση διενεργείται από τη Μόνιμη Γραμματεία και αντιστοιχεί στο **30 %** της στάθμισης που δίδεται στη συνολική αξιολόγηση του έργου. Ο κύριος στόχος της επιχειρησιακής αξιολόγησης είναι η αξιολόγηση της εγκυρότητας της πρότασης, δηλαδή: εάν είναι δικαιολογημένη, ρεαλιστική, συνεπής και συνεκτική, πλήρης, έτοιμη για αποτελεσματική διαχείριση και ταχεία εφαρμογή, και εάν αποδεικνύει την οικονομική αποδοτικότητα. Κατά τη διάρκεια της επιχειρησιακής αξιολόγησης αξιολογούνται τα ακόλουθα κριτήρια:

- **Σχεδιασμός και λογική Έργου** (12 %) Κατά πόσο είναι πλήρη, ρεαλιστικά, συνεπή και συνεκτικά τα στοιχεία του Προγράμματος εργασίας (δραστηριότητες, παραδοτέα, αποτελέσματα, δείκτες); Κατά πόσο ο προτεινόμενος σχεδιασμός του έργου θα οδηγήσει στην επίτευξη των στόχων και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων;
- **Σκοπιμότητα του έργου και επιχειρησιακή ετοιμότητα** (8 %) Κατά πόσο η πρόταση αποδεικνύει ότι είναι εφικτή (πρέπει να εφαρμοστεί εντός του δεδομένου χρονοδιαγράμματος) και επιχειρησιακά έτοιμη;
- **Οργανωτικές ρυθμίσεις και επιχειρησιακή ικανότητα** (5 %) Σε ποιο βαθμό είναι οι δραστηριότητες διαχείρισης και επικοινωνίας κατάλληλες και στηρίζουν τη συνολική υλοποίηση του έργου;
- **Προϋπολογισμός** (5 %) Σε ποιο βαθμό είναι ο προϋπολογισμός συνεκτικός και αναλογικός;

Οι ενδεικτικές ερωτήσεις αξιολόγησης για κάθε κριτήριο παρουσιάζονται στις κατευθυντήριες γραμμές της EUI-IA, κεφάλαιο 3.2 «Διαδικασία επιλογής».

Μετά την επιχειρησιακή αξιολόγηση, μια επιτροπή επιλογής προβαίνει στην τελική επιλογή. Οι αιτούντες θα ενημερωθούν στο τέλος της διαδικασίας επιχειρησιακής αξιολόγησης για την απόφαση.

8.4 ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ένα σύστημα βαθμολόγησης χρησιμοποιείται για να βοηθήσει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Σε κάθε σταθμισμένο κριτήριο αποδίδεται βαθμολογία από 1 έως 10 με αποτέλεσμα τη μέση βαθμολογία ανά έργο. Χρησιμοποιείται η ακόλουθη κλίμακα βαθμολόγησης:

9-10 – εξαιρετικό

7-8 – καλό

5-6 – επαρκές

3-4 – κακό

1-2 – πολύ κακό

Λάβετε υπόψη ότι εάν ένα έργο βαθμολογηθεί με βαθμό λιγότερο από ή ίσο με 4 βάσει οποιουδήποτε κριτηρίου αξιολόγησης, απορρίπτεται αυτόματα και δεν θα υποβληθεί σε περαιτέρω επεξεργασία.

Το σύστημα βαθμολόγησης εφαρμόζεται λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο τα συγκεκριμένα πλεονεκτήματα κάθε πρότασης έργου, αλλά και στο πνεύμα μιας ανταγωνιστικής διαδικασίας που εξετάζει συγκριτικά τις άλλες προτάσεις έργων που υποβάλλονται στο πλαίσιο της ίδιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων. Για τον λόγο αυτό, οι αιτούντες προτάσεις έργων που δεν έχουν προεπιλεγεί για την επιχειρησιακή αξιολόγηση ή δεν έχουν εγκριθεί τελικά δεν λαμβάνουν τις αντίστοιχες βαθμολογίες τους, αλλά λεπτομερείς παρατηρήσεις για όλα τα κριτήρια που αξιολογήθηκαν.

Οι αιτούντες έργων θα πρέπει να σημειώσουν ότι το γεγονός ότι τα έργα τους θα επιλεγούν κατά την έκβαση της διαδικασίας επιλογής δεν τους δίνει αυτομάτως το δικαίωμα να λάβουν την αντίστοιχη επιδότηση της ΕΕ. Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίστηκαν κατά τη φάση έναρξης του έργου (δεδομένου ότι το έργο δεν είναι αρκετά έτοιμο για να τεθεί σε λειτουργία), η εντεταλμένη οντότητα διατηρεί το δικαίωμα να τερματίσει το έργο και να το διαγράψει από τον κατάλογο των έργων που έχουν εγκριθεί από την EUI-IA (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA, κεφάλαιο 4 «Φάση έναρξης και σύναψη συμβάσεων»).

8.5 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ

Σύμφωνα με τον Δημοσιονομικό Κανονισμό¹⁷, οι αιτούντες ενδέχεται να αποκλειστούν από τη διαδικασία χορήγησης επιχορηγήσεων εάν η κύρια αστική αρχή ή τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου στο πλαίσιο της κύριας αστικής αρχής ή πρόσωπα που είναι ουσιώδη για την υλοποίηση του έργου πληρούν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες αιτίες αποκλεισμού:

- πτώχευση, αφερεγγυότητα ή διαδικασίες εκκαθάρισης,
- παράβαση των υποχρεώσεων σχετικά με την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης,
- σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, συμπεριλαμβανομένης της ψευδούς δήλωσης,

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>.

- απάτη,
- διαφθορά,
- συμπεριφορά που σχετίζεται με εγκληματική οργάνωση,
- νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση τρομοκρατίας,
- τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες,
- παιδική εργασία και άλλη εμπορία ανθρώπων,
- παρατυπία,
- δημιουργία εικονικής εταιρείας.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αίτησης, όλοι οι αιτούντες πρέπει να υποβάλουν, μαζί με το έντυπο αίτησης, δήλωση που να επιβεβαιώνει ότι η κύρια αστική αρχή και οι Εταίροι του Έργου δεν εμπίπτουν σε κάποιο από τα προαναφερθέντα κριτήρια αποκλεισμού. Η δήλωση αυτή περιλαμβάνεται στο φύλλο επιβεβαίωσης που επισυνάπτεται στο έντυπο αίτησης στο ΕΕΡ. Λάβετε υπόψη ότι το φύλλο επιβεβαίωσης πρέπει να είναι δεόντως υπογεγραμμένο από τον νόμιμο εκπρόσωπο της κύριας αστικής αρχής για να κριθεί επιλέξιμη η αίτηση κατά τη διάρκεια του Ελέγχου επιλεξιμότητας.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας επιλογής και πριν από την τελική απόφαση της Επιτροπής Επιλογής σχετικά με τη χορήγηση επιχορήγησης, η Μόνιμη Γραμματεία ελέγχει τους αιτούντες στο Σύστημα Έγκαιρου Εντοπισμού και Αποκλεισμού (EDES), το σύστημα που θέσπισε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενίσχυση της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και τη διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης¹⁸. Εάν μια Κύρια Αστική Αρχή εντοπιστεί στο EDES, η Μόνιμη Γραμματεία ενημερώνει τον αιτούντα, ο οποίος έχει στη συνέχεια την ευκαιρία να παρουσιάσει υπεράσπιση πριν από την τελική απόφαση της Επιτροπής Επιλογής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

9. ΦΑΣΗ ΈΝΑΡΞΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Η Φάση έναρξης καλύπτει τους πρώτους 6 μήνες πριν από τη φάση Υλοποίησης του έργου. Σκοπός της είναι να διασφαλίσει ότι πληρούνται όλες οι διοικητικές προϋποθέσεις για την ομαλή και αποτελεσματική έναρξη της υλοποίησης του έργου και να παράσχει εγγυήσεις όσον αφορά το επίπεδο ετοιμότητας του έργου (διαχείριση έργου, υλοποίηση έργου, διαχείριση κινδύνου). Οι κύριες πτυχές

¹⁸ Άρθρο 142, Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

που εξετάζονται κατά τη διάρκεια της φάσης αυτής είναι η κατάρτιση σχετικά με τη διαχείριση του έργου (συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής στο πλαίσιο υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης), η εκπλήρωση των διοικητικών και νομικών απαιτήσεων για την έναρξη του έργου, η ενσωμάτωση των συστάσεων της επιτροπής επιλογής, ο εκ των προτέρων έλεγχος και ο έλεγχος ετοιμότητας. Η φάση έναρξης αποσκοπεί επίσης στην καθιέρωση γόνιμης συνεργασίας μεταξύ της ομάδας διαχείρισης του έργου και της Μόνιμης Γραμματείας.

Ο έλεγχος ετοιμότητας έργου είναι μια διαδικασία ενσωματωμένη στη Φάση έναρξης για την πρόληψη όσο το δυνατόν μεγαλύτερων απροσδόκητων ζητημάτων κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου. Ο έλεγχος ετοιμότητας του έργου διενεργείται τόσο από τον έλεγχο πρώτου επιπέδου κατά τη διάρκεια του εκ των προτέρων ελέγχου όσο και από τη Μόνιμη Γραμματεία, και καλύπτει ολόκληρο το πεδίο των διαχειριστικών, διοικητικών, οικονομικών και επιχειρησιακών ζητημάτων που ενδέχεται να επηρεάσουν την ορθή εκτέλεση του έργου και την επίτευξη των στοχοθετημένων αποτελεσμάτων του έργου. Ο έλεγχος ετοιμότητας εξετάζει επίσης εάν το έργο διαθέτει αξιόπιστη στρατηγική και επαρκή πρόβλεψη όσον αφορά τα θέματα που εξετάζονται στην ενότητα διαχείρισης κινδύνου του εντύπου αίτησης (δηλ. διαχείριση του έργου, ανθρώπινο δυναμικό για την υλοποίηση του έργου, ετοιμότητα στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα, νομικό περιβάλλον για την υλοποίηση του έργου, τεκμηρίωση σχετικά με τις επενδύσεις, τοποθεσία και διοικητικές εγκρίσεις...).

Εάν η Φάση έναρξης δεν ολοκληρωθεί επιτυχώς εντός του προτεινόμενου χρονικού πλαισίου των 6 μηνών (οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα βήματα δεν έχει ολοκληρωθεί ή το αποτέλεσμα του εκ των προτέρων ελέγχου και/ή του ελέγχου ετοιμότητας είναι αρνητικό), η εντεταλμένη οντότητα έχει το δικαίωμα να τερματίσει το έργο (θεωρώντας ότι η ιδέα δεν είναι αρκετά έτοιμη για να τεθεί σε λειτουργία) και να το διαγράψει από τον κατάλογο των εγκεκριμένων έργων EUI-IA. Στην περίπτωση αυτή, μόνο τα δύο κατ' αποκοπή ποσά για την προετοιμασία του έργου και τη φάση έναρξης καταβάλλονται στο έργο. Εάν η Φάση Έναρξης διακοπεί πριν ολοκληρωθεί (π.χ. το έργο εγκαταλείπεται), μόνο το κατ' αποκοπή ποσό που προβλέπεται για τις δαπάνες προετοιμασίας του έργου θα αποδεσμευτεί στην Κύρια Αστική Αρχή.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της Φάσης έναρξης αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη χρηματοδότησης από το ΕΤΠΑ για την υλοποίηση και την έναρξη της φάσης υλοποίησης του έργου.

10. ΠΩΣ ΝΑ ΛΑΒΕΤΕ ΒΟΗΘΕΙΑ

Το προσωπικό της Μόνιμης Γραμματείας θα είναι έτοιμο να συνδράμει τους αιτούντες σε τυχόν τεχνικές ερωτήσεις που ενδέχεται να έχουν κατά τη διάρκεια της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων της EUI-IA. Λεπτομέρειες διατίθενται στον δικτυακό τόπο της EUI. Επιπροσθέτως:

- Η Μόνιμη Γραμματεία θα διοργανώσει σεμινάρια για τους υποψηφίους σε διάφορες πόλεις της Ευρώπης. Ημερομηνίες και τόποι διεξαγωγής των σεμιναρίων των αιτούντων διατίθενται στον δικτυακό τόπο της EUI. Κατά τη διάρκεια των σεμιναρίων αυτών, οι συμμετέχοντες θα έχουν τη

δυνατότητα να κλείσουν διμερείς συναντήσεις με μέλη της Μόνιμης Γραμματείας και/ή εκπροσώπους της ΕΕ για να συζητήσουν την ιδέα του σχεδίου τους.

- Θα διοργανωθούν on-line διαδικτυακά σεμινάρια για συγκεκριμένες πτυχές της ανάπτυξης και της υποβολής του έργου.
- Η on-line ενότητα Ερωτήσεων και Απαντήσεων διατίθεται στον ιστότοπο της EUI, και θα πραγματοποιηθούν on-line διμερείς διαβουλεύσεις.
- Το πακέτο αίτησης [που αποτελείται από: τους όρους αναφοράς, τις κατευθυντήριες γραμμές EUI-IA, τις τεχνικές κατευθυντήριες γραμμές για την πλατφόρμα ηλεκτρονικής ανταλλαγής (EEP), τις λεπτομερείς οδηγίες για τον τρόπο συμπλήρωσης του εντύπου αίτησης που διατίθεται ηλεκτρονικά σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ στο σύστημα EEP και το έντυπο αίτησης - ανεπίσημο έγγραφο εργασίας] είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της EUI.

11. ΒΑΣΙΚΕΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ

- **31/05/2023** – Έναρξη της δεύτερης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων EUI-IA
- **06/2023 – 09/2023** – Σεμινάρια αιτούντα και ηλεκτρονικές διαβουλεύσεις
- **05/10/2023 (14:00 CEST)** – Προθεσμία για την υποβολή των εντύπων αίτησης
- **05/2024** – Ενδεικτική ημερομηνία λήψης τελικής απόφασης για την έγκριση των έργων
- **11/2024** - ημερομηνία λήξης της Φάσης Έναρξης
- **01/12/2024** – ημερομηνία έναρξης υλοποίησης για όλα τα εγκεκριμένα έργα

Ανυπομονούμε να διαβάσουμε τις προτάσεις σας σύντομα!